

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 c
Pe o lună . 2.40 c

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri
Manuscripte nu să inape-
lazi

O broșură de mare actualitate.

Arad, 29 Noemvre.

Zilele trecute a apărut în editura revistei „Curierul judiciar” din București o foarte importantă broșură sub titlul *Vârsta ca impediment la alegerea în episcopat*. Autorul broșurei se ascunde sub numele de „creștin”.

În turburările bisericești mai nouă din România s'a accentuat cu mai multe prilejuri că o regenerare a bisericii din halul îngrozitor în care se află, nu se poate face decât prin chemarea la cârma ei a celor mai bune forțe morale și intelectuale de cari dispune azi biserica, ori cine ar fi acele elemente. Căutându-se s'a aflat că elementele cari ar fi mai potrivite de pus în fruntea bisericii nu întrunesc o condiție impusă de lege: n'au „vârsta canonică” de 40 de ani. Așa a fost și e cazul părintelui arhimandrit Iuliu Scriban, om de o superioară cultură și de o rară moralitate și hărnicie, care însă n'are decât 33 de ani și deci nu poate fi adus în combinație pentru vre-un scaun mitropolitan sau episcopal.

Studiul din chestiune *dovedește* cu un mare aparat științific că

„În constituția țării românești nu se găsește nimic relativ la vârsta de 40 de ani drept condițiune la alegerea în episcopat” și arată apoi pe larg, 1) „ce zice Biserica”, 2) „ce zice experiența, rațiunea și bunul simț” și 3) ce zic principiile de drept și legiunile noastre? Concluzia e: „să se suprimă alineatul 6 al articolului 2 din legea dela 1909 pentru alegerea mitropolitilor și episcopilor, fiindcă așa dictează interesele superioare ale neamului românesc”, (pag. 43).

Broșura e scrisă cu atâta pătrundere încât sperăm, că bărbații de stat din România cetind-o, vor fi nevoiți să recunoască că concluzia la care a ajuns e singura legală, și e singura care poate scoate biserica românească din halul imposibil în care se află.

Studiul e, și de altfel, scris cu multă căldură și ne face o deosebită plăcere a reproduce din el următoarele rânduri cari *mutatis mutandis* se potrivesc și la noi și dacă nu pentru referințele bisericești, dar pentru cele politice, culturale și sociale.

Tineretea e perioada când omul e mai viu, mai gata de lucru, când mai ușor dă ascultare și se impresionează de diferitele curente și idei cari circulă în societate. Și deoarece progresul e înnoire și adaos la cele vechi, câtă trebuință nu e ca în biserică să avem bărbați în stare a se interesa de toate mișcărilor și plini de puterea de a realiza cele bune!

Tineretea mai e și timpul când omul privește mai cu încredere în viitor și când găsește în sine puteri pentru a duce la realizare un ideal oarecare. Atunci omul e mai înfocșat, mai dornic de a face ceva

și mai plin de credință că ideile pe cari le nutrește se pot și realiza.

E de mare trebuință să folosești perioada aceasta când omul e stăpânit de credință, dă aripi și înviează și face pe om să se arunce cu energie în lupta pentru ducerea la realizare a idealului său.

Orice muncă și orice viață însă are în sine desiluzii. După ce a trecut o bucată mai lungă de vreme, omul își mai lasă din ideile cari îi erau scumpe odinioară. Nu că le părăsește cu totul, dar își mai pierde din ideea, că se pot realiza. Pierde nădejdea, se lasă de ele, devine sceptic. Mai cu seamă dacă n'ai avut norocul să te poți înfățișa cu ele și să le susții în perioada tinereții, când gândul îți era numai la dănele, după trecerea de 15—20 de ani ești mai puțin înfocșat, mai desgustat. Ai văzut de atâtea ori călcat ceeace pentru tine era scump, te-au amărit prin nepăsarea cu care au stricat tot ce pentru tine era un ideal, și astfel, când puterea ți-s'a mai dus, când căldura ta și încrederea în viitor au mai slăbit, când desgustul, scepticismul și desiluziile au mai aruncat ceva din pulberea lor asupra entuziasmului tău, abia atunci ești chemat la lucru. În astfel de împrejurări singur simți că nu mai poți face ce-ai fi făcut odată, dacă din vreme ai fi fost pus unde trebuia.

Unde mai pui că la o vârstă mai înaintată omul nu vine numai cu entuziasmul și cu puterea de muncă slăbite, dar și organismul e mai uzat, grija de sănătate se impune mai mult. Omul întoarce mai multă atențiune către sănătatea care trebuie cruțată, către semnele de boală cari se arată. Grija de el, de viața lui îl preocupă mai des, nu mai este în timpul când e mai gata să facă abstracțiuni de sine și să trăiască mai mult pentru idealurile sale. Trebuie să te mai cruți să nu te încordezi prea mult, să nu te expui, să mai lași treaba în grija altora.

Ei bine, toate aceste considerațiuni nu au nici o greutate când e vorba de trebuința unei activități intense și pline de energie în biserică? Nu suferă însuși serviciul când omul e cu gândul mai mult să se cruțe, să nu se expui, să nu se obosească, când grija alifiilor și a doctorilor începe a-l stăpâni des?

Unde mai pui că omul pus la lucru într-o perioadă mai tânără are mai mult timp înaintea sa pentru realizarea unui plan de activitate! Altfel lucrezi și altceva înșană activitatea ta când ai 40 de ani de lucru înainte, și altfel când ai numai 20 sau 15. Și aceștia tocmai în timpul când ești mai uzat și mai puțin înfocșat.

Când ai înainte o perioadă de timp mai lungă, ai și răgazul de a vedea roadele, ai și credința și energia mai multă dela care în mare număr de cazuri atârână succesul, ai când observa și unele greșeli cari trebuie corectate, ai și când face școală și a lăsa după tine o generațiune formată și pregătită, etc... etc...

Oare Veniamin era tot cel ce este astăzi în istorie dacă ajungea episcop la 50 de ani? Foarte sigur că nu! Începând însă dela 24 de ani, el a avut când să se formeze, când să facă experiență, când să urmeze un plan, când să formeze bărbați pregătiți pentru biserică.

Și într'adevăr, dela el până azi aproape n'au mai fost în biserica noastră bărbați cari să se îngrijească de formarea unor adevărate cadre pentru toate serviciile bisericii.

De câtă trebuință e colaborarea tineretului la conducerea unei instituțiuni, afirmă cu tărie și un bărbat, bătrîn, pe când scria, de autoritatea lui Gladstone. El spune, în cartea sa *Questions constitutionnelles*: „E în adevăr în parlament un rol și o sferă de acțiune pentru oameni de o vîrstă mijlocie și chiar pentru cei ca mine cari au trecut această vîrstă. Dar nimic nu poate compensa lipsa oamenilor tineri de cari am avea trebuință pentru viitor și cari ar trebui să fie elita țării”.

„Gladstone susține chiar că tinerii sunt oamenii cei mai apti chiar că tinerii sunt oamenii cei mai apti pentru a servi țara, căci principala țință a celor maturi, e să se servească pe ei înșiși, și că creșterea prea mare în parlament a numărului de oameni în vîrstă e o calamitate națională”.

Chiar când n'ar trebui să mergem atât de departe cu aprecierea tinereții, cum declară dl Dissescu în cursul său de Drept Constituțional, tot avem în cuvintele lui Gladstone constatarea că tinerimii trebuie să i-se dea o parte însemnată la conducerea unei instituțiuni.

Și noi în aceste împrejurări să ne închidem cu biserica noastră și s'o dăm pe mâna numai a celor bătrâni?

Dar în biserica română din Regat aplicarea acestor considerațiuni devine și mai urgentă și mai constrîngătoare. Într'adevăr, biserica noastră este deja un așezământ învechit, în care lipsesc oamenii cari s'o așeze la înălțimea timpului și a cerințelor societății. Ea nu are organele de conducere superioară care să înțeleagă că trebuie și să facă din biserică un institut activ de moralizare și îmbunătățire socială, cum e în alte părți. Dacă în biserica noastră s'au arătat în timpul din urmă oarecari simptome că problemele timpului sunt înțelese și că există o dorință și energie de a lucra în sensul satisfacerii lor, aceasta a avut loc numai la micul număr de tineri înfocșați cari lucrează în societatea noastră. Apoi oare tocmai în aceste împrejurări, când s'a ivit ocaziunea de a face îndreptări și când urgența acestor îndreptări e recunoscută de toți, oare tocmai acum trebuie neglijată ocaziunea și să pierdem pe puținii tineri activi pe care-i avem?

Se pare unora că înaltele demnități sacerdotale nu ar fi compatibile cu tinerețea, ci numai cu vîrsta înaintată și cu barba albă.

Nu negăm că bătrîneța cuprinde în sine oarecare îndemn la venerațiune. Dar asta nu exclusiv, ci numai dacă e unită cu anumite calități de înțelepciune, cinste și virtute. Când acestea însă lipsesc, bătrîneța scandalizează cu mult mai mult decât tinerețea.

Ei bine, la noi lucrurile nu stau cum ar trebui să fie, și ar fi greșit în paguba bisericii de a ne gândi să menajăm pe cei bătrâni, fiindcă sunt bătrâni. Căci scandalurile din biserică au fost și sunt partea celor bătrâni, pe când tineretul e mult mai cuviincios, mai moral, mai virtuos, mai stăpânit de frica lui Dumnezeu și de rușinea de oameni. Dacă ar fi să le luăm după ce vedem la noi în biserică, adevărații bătrâni sunt tinerii, ei sunt aceia cari ar putea da lecție de morală și celor bătrâni.

Apoi dacă e așa, de ce avem nevoie de biserică? de figuranți? de figuri stricate de vițiu?

Nu, avem nevoie de viață curată și austeră, de oameni cari stau mai presus de plăcerile omului de rind.

Ei bine, aceștia se găsesc astăzi nu între bătrâni, ci între tineri. Ori cât de ciudat pare lucrul, scandalurile bisericesti și toate murdăriile cari se știu, sunt numai la activul bătrânilor, scandaluri cari mai explicabile ar fi la tineri. Totuși, acei dintre ei cari mai pot fi primiți la cârma bisericii, an de an.

Și după cum e greșală a zice că traptă bisericească înaltă trebuie conferită numai celui cu barba albă, și că ar fi incompatibilă cu vîrsta tinereții, tot așa e greșală la noi de a vedea în servitorul altarului numai un oficiant al liturghiei. Tocmai din cauză că e privit drept mijlocitor al unor acțiuni sfinte, se pare mai potrivit ca servitorul bisericii să fie mai bătrîn, cu atât mai bătrîn cu cât e mai mare.

În realitate, servirea bisericii e mult mai întinsă decât atîta și cere imperios oameni tineri în serviciul ei.

În biserică noastră mai toate sunt destrămate și dărăpănate. Fiecare își poate permite orice fără a se îngriji că i-se poate întâmpla ceva. Foarte puțini se simt obligați să fie la datorie.

Nimenia nu se îngrijește să urmeze vre-o îndrumare, iar vițitul stăpânește nesupărat. Fiecare își este legea pentru sine și nu are conștiința că este un cap care-l îndeamnă la lucru și căruia are a-i da socoteală. Cu un cuvânt, avem a face cu o viață apatică, fără nici un plan, și în care s'a incubat vițitul.

Pentru a îndrepta această stare și a alunga vițitul, pentru a întrona în loc virtutea și munca conștientă și sistematică, trebuie o muncă titanică și o voință și energie de fier. Greutățile de biruit vor fi imense, lupta cu vițitul, care nu se lasă bătut cu una cu două, va fi înversunată. Unii nici nu vor avea curajul s'o înceapă. Vor începe-o numai acei cari vor fi prea încălziți de idealul lor și cari vor fi atât de morali încât să nu se teamă de asalturile vițitului.

Cine vrea îndreptarea în biserică, trebuie să caute pe acești oameni.

Ei nu se găsesc însă decât între tineri.

Alegerea dintre bătrâni va însemna numai că nu se dorește îndreptarea, ci tot păcatele cari au adus atîta scandal.

Deci și din punctul de vedere al rațiunii reci, și din acel al împrejurărilor în care se află biserică noastră, o schimbare în felul de recrutare al clerului înalt se impune. Trebuie date jos barierele vrăstei, pentru că actualmente ele sunt numai bariere pentru ocrotirea vițitului și darea de mal a bisericii.

Chestiunea școlilor ungurești din România. În unul dintre numerele noastre din urmă am publicat o telegramă a ziarului „Bud. H-p.” prin care se spunea că ministrul de culte al României a casat ordinațiunea prin care școlile ungurești din România

erau obligate să propună limba românească în două ore pe zi.

„Seara” din București, organul partidului conservator, publică în chestiunea aceasta următoarea informație:

„Ziarul „Budapesti Hirap” a publicat că d. C. Arion ministru al cultelor și instrucțiunii publice, în urma intervenției principelui Fürstenberg, ministrul austriac la București, ar fi revenit asupra dispozițiunii prin care școlile ungurești din România erau obligate să predea două ore pe zi limba românească.

Dela ministerul instrucțiunii publice unde am cerut informațiuni ni-s'a desmințit categoric că d. ministru ar fi luat vreo hotărâre în acesată privință.

Probabila amânare a reformelor militare. Se anunță din Viena: Între ministrul de război și ministrul honvezimei a avut ieri o importantă consfătuire asupra reformelor militare. Audiența de ieri a moștenitorului de tron, precum și audiența primului ministru ungar sunt comentate ca fiind în legătură cu această consfătuire. E vorba ca chestiunea steagurilor și însemnelor să fie rezolvită în sensul programului elaborat la timpul său de așa numita comisie de 9. În ce privește reformele militare ar fi înclinată să amâne înfăptuirea lor, dacă parlamentele ar hotărî în acest sens. Deocamdată s'ar menține serviciul de trei ani, care mai târziu ar fi redus la doi ani. Conducerea armatei e învoită să lase în sarcina parlamentelor luarea unei hotărâri în ce privește durata serviciului militar.

Sedința Camerei. Fiind zi de Miercuri, Camera a continuat discuția reformelor militare. A vorbit, contra proiectelor, Benedek János.

La sfârșitul sedinței s'au desfășurat mai multe interpelări. A interpellat și Sümegi Vilmos în chestiunea „revoluției” valahe dela Sântindres, despre care am scris în numărul nostru de ieri. A fost caraghios ca întotdeauna.

Sluga Domnului Melente.

De T. Murășanu.

...O seară duioasă de Octomvrie îmbrățișează zările proptite de convîltirul bolții albastre, sămănată cu țante de aur... S'aude par'că cum povestește frunza cu pământul... și-o nostalgie: nostalgia serilor de toamnă se simte par'că cum plutește dealungul văilor, ca o mireasmă ce-ți smulge lacrimi din ochii înduioșați...

Cătuțul presărat cu luminițe clipitoare, abia se mai zărește, departe în apusul violet, prin semînturerecul mohorit ce se întărește clipă de clipă...

Calea lucie cotită de-a binelea spre dreapta, curge frumoașă pe spinarea coastei, până aproape de almușururile pădurii, ca un șarpe uriaș întins cu solzii de aur, în fața pulberii de lună...

Voinicul nostru își scutură odată gluga din spate, acățată de măciuca-i ferecată, tivită cu alămă... și pași mai îndesat... „Hei, că până la „Crucea de lemn” din mijlocul pădurii mai am o leacă...”

Scăpat de cotitură odată, se opri drept în bătaia polenului de lună: „Uha, mă-ă-ă...”

Și cei doi câni, de să prinzi și iepurele dracului cu ei, s'an pornit, neică, pe sburdate, pe tăvălite, lunecând prin iarba arămie, ca două globuri de zăpadă...

...În cele din urmă voinicul încercă un crîmpei de cântec..., dar nu-i plăcu. Încercă altul..., dar nici ăsta nu-i plăcu... „Ce voia lui Dumnezeu, de par'că, de-o vreme încoace, nici un cântec, din câte sunt în sat nu mai pot cânta...?”

„Hei, ba știu... nu mai pot cânta nici un cântec, pentru că nici un cântec nu se mai potrivește cu inima mea...” și voinicul se lăsă pradă unui maldăr de amintiri ciudate...

...„Ce blestem Doamne, ce blestem...”

Se vedea copil mititel, în cămășuța-i lungă de fuior, petrecându-și zilele cu răboirea unui „Abecedar” soios, după vatra călduță, alături de măicuța-sa și Floarea, sorioara lui, cari tot torceau câte un caer de călț, cât era draga de ziulică... Căsuța lor, era o colibă oropsită, la marginea satului...

Ci, din când în când el a băgat de seamă, că se cam abate pe la ei un voinic în haine nemțești..., sta mult, mult și glumia și rîdea cu Floarea și cu maică-sa mult, mult... până când el adormia pe păcelul de după vatră... Ci, el n'a înțeles niciodată nimica...

Intr'o zi a văzut însă pe străinul acela, că se uită la el — apoi la maică-sa..., maică-sa nu știa ce va fi zis și sorioara lui nu știa ce va fi zis, că numai a văzut, că străinul la plecare l-a luat și pe el în dricul căruții ușoare... Seara s'a trezit într'o ogradă largă, largă și cu coșare multe...

...Dimineața i-s'au arătat o ciurdă de găște și o pustă petecită cu pâlcuri de troscotel lângă o băltoacă nămolosă...

...Și de atunci așa și-a trecut viața, în ograda cea largă, largă și cu coșare multe, la găște, la boi..., iar acum mai pe urmă la oile dela stăna „Crucea de lemn”...

...Pe acasă, până a fost mai mititel se abătea mai des... acum însă, decând s'a soldănit, nu ține minte de când nu s'a mai abătut... Nu... căci... vai, ce blestem l-a ajuns! ce blestem... Abia

acum înțelege, ce căta străinul cele pe la ei... Abia acum...”

Și voinicul se trezi deodată plângând..., de vreme ce, cei doi câni n'au încetat de a se alunga, prin iarba arămie, poleită de lună, lunecând ca două globuri de zăpadă...

În toropeala gândurilor ucigătoare nici nu observă, că a ajuns în dreptul „Râpii mari”, cale de o răsuflare până la marginea pădurii... Își ridică privirile umede și rotindu-și-le în jur, ca un leu rănit: „Uha mă-ă-ă...” — dureros și cu măciuca ferecată isbi pământul rouat...

— Mai domol mă, că și io-s pe aici...

— S'apoi mă?! și voinicul își opinti privirea spre umbrele pădurii, de unde a venit graiul ce-i părea cunoscut de-a binelea...

Pe Sargu-i svelt înainta mândru feciorul dlui Melente, străinul cel în haine nemțești, care glumia cu maică-sa și cu sorioara lui de mult, de mult...

...În pieptul lui, păcatul alor douăzeci de ani porni să fiarbă, ca un vifor... și împins, ca de-o forță lăuntrică, necunoscută, se năpusti, cu pumnii înleștați pe măciuca-i ferecată, tivită cu alămă, spre călărețul nepăsător...

— Tu mă, care mi-ai nefericit pe mama și pe Floarea — și pe mine mă-ă-ă...”

Și-o învălmășeală turbată se porni, ca un vârtej înfricoșat, la marginea căii de laturi... Cei doi câni au început să bată amarnic... de vreme ce, cei doi potrivnici se rostogoleau, ca purtați de măestri, spre buza „Râpii mari”... În vârful adâncimii înspăimântătoare, stătură o clipă drepti, în bătaia pulberii de lună, apoi, cu pletele bătute de vânt s'au aruncat în adâncime... În urma lor,

Serbia și monarhia noastră. În Scurpina sârbească deputatul Perici a adus în discuție relațiile regatului Serbiei cu monarhia noastră.

Perici a atacat guvernul Serbiei pe cuvânt că nu observă o politică externă sinceră și hotărâtă și că n'a stăruit ca Regele Serbiei să viziteze Budapesta. Vizita aceasta ar fi avut influență bună asupra relațiilor Serbiei cu monarhia austro-ungară. Perici a atacat apoi Rusia, declarând că Rusia urmărește ținta de-a împiedeca alipirea Serbiei către puterile apusene, fără a face ceva pentru îmbunătățirea situației din Serbia.

Ministrul-președinte Milovanovici, răspunzând lui Perici, declară că afirmațiile privitoare la Rusia nu corăspund adevărului. În ce privește vizita la Budapesta, guvernul nu l'a influențat pe Rege în nici o direcție.

Există ori nu club comitatens în Arad?

Arad, 29 Noemvrie.

Ziarul autorizat, în numărul său de azi face constatarea că *nu mai există în comitatul Aradului club comitatens*. Iată unde ni-a adus activitatea dlui Goldiș de un an de zile! Și nu e ridicol, ca acest om să mai vorbească de disciplină, de solidaritate, să spună că cea mai sinceră dorință a sa este ca partidul național să fie tare, unitar și încheșat!

A distrus cea mai veche organizație de partid, care era clubul nostru comitatens. Cine nu-și aduce aminte de înălțătoarele lupte naționale din comitatul Aradului? Sub conducerea înțeleaptă a unui Mihai Velici, forța noastră politică a sporit uimitor în anii din urmă. Solidaritatea și disciplina erau nu vorbe deșarte și viclene, ci fapte reale. A venit în urmă rolul intriganților. Dela boala lui Mihai Velici au venit dd. Cicio-Pop și Goldiș și — *ne încheșară partidul*. Acum constată chiar dâșii că *nu mai avem club comitatens în Arad*. Asociațiunea culturală, în fruntea

ulmilor, din tancul țepiș își scutură cele din urmă foi, într'un foșnet vag, par'c-ar zice, să doarmă în pace, cei doi voinici, la sânul lui de tată...

Dimineata satul din vale era plin, de veste, că sluga dlui Melente zace în „Râpa mare”, strângând în brațele-i de fier corpul țepăn al viitorului său stăpân...

Rostul vieții.

De dorul altor clipe dragi
Adesea plângi îndurerată
Și zici că simți cum ți-s'a stins
În suflet visul de-altă dată.

De ce să plângi tu viața toată
Pe urma unor vise moarte
N'auzi că sufletul te 'ndeamnă:
„Iubește, cântă mai departe!”

Primește 'n inimă seninul
Stăpân pe 'ntinderile-albastre
Și sfânta dragoste în suflet
C'acesta-i rostul vieții noastre.

I. M. Părvulescu.

căreia s'a pus d. Goldiș, *nu mai există nici ea!* Într'un singur an de zile nu a adus destule roade, acțiunea inaugurată la 20 Decemvrie 1910?

De un an de zile de când a fost adus „Românul” în Arad, ca să închege solidaritatea și disciplina în partid aci am ajuns! Și să ne fie îngăduită, întrebarea, pe care o punem nu organizatorilor Suciu-Vaida-Goldiș, ci *comitetului național*, nu simțesc răspunderea istorică a acestui dezastru pe care l'am adus, sfătuiți de acești oameni pătimasi și primejdiosi asupra vieții naționale a comitatului nostru? Nu cred că a sosit vremea să pună capăt desfrăului moral ce s'a abătut asupra comitatului nostru prin încurajarea muncii destructive a acestor oameni torturați de ambiții și interese personale? Constatarea este doar simplă: de când s'a distrus organizația noastră de partid din Arad, de când s'a încediat pacea în acest comitat și s'a făcut ori ce conlucrare imposibilă? *De când au adus „Românul în Arad!”*

De atunci s'a răsturnat totul, dar a rămas în mijlocul ruinei generale un palat de sute de mii, în care stăpânește sănătos d. Goldiș și majordomul Suciu și un ziar, fală a presei românești, despre care d. Iorga spunea, că „*gunoiul are o rațiune de a fi*”, în el.

Și pentru ce s'au făcut toate acestea? Sunt aci de un an de zile fără să fi încercat măcar o justificare principiară a existenței lor, ci nămolindu-se tot mai afund în haosul unor lupte de miserabile intrigi personale. „Conliturghisitor”, „mangrist”, „ramolit” acesta-i refrenul de un an de zile, acesta-i bagajul de idei, cu care s'a înființat cu sute de mii un organ național, ca să distrugă pe un altul, cu meritele cele mai mari în luptele noastre naționale. Protestezi, zădarnic, protestează faptele tale și mai luminos în contra miserabilelor acuze, nu, nimic nu este ce te-ar putea mântui de acuzele nevrednice, fiindcă în cazul acesta ei își pierd rațiunea de a fi. Și așa se scurge mai departe, lavina, căreia i-se zice *luptă națională*, patronată de Vaida din Cluj, de Mihali din Dej, și de Lucaciu din Șisești, cari neavând nici unul ce face acasă (Lucaciu n'are nici măcar școală în sat), organizează comitatul nostru. Lumea le vede acțiunea nefastă, face gol tot mai mult în jurul lor, preoțimea întreagă, floarea preoției Aradului, își ridică întâi cuvântul de protestare contra incendiarelor, nu-i emoționează însă nimic, dimpotrivă, tăbăresc acum asupra preoției cu teroarea „disciplinei de fer” și a „solidarității”. Un inconștient, ca Doctorul Suciu, cutreoră satele și atâta pe țărani ca să nu aleagă pe „mangristul” la congres, ci pe dsa care e trimis dela comitetul național (Nu-i vorbă mare nevoie și efa să ajungă acest apărător al intereselor bisericii, în suprema noastră corporație bisericească. Cu amănunte poate servi consistorul din Arad.) Acest „mangrist” este domnul Teodor Burdan, președintele organizației naționale din cercul său, om care

și-a făcut casa hotel în vre-o tei rânduri, ca domnul Suciu să ajungă „Măria Sa.” Acum e „mangrist”, fiindcă nu se lasă terorizat de d-sa. Procopie Givulescu! Protopopul cel mai distins, care de zece ani a fost membru în comitetul național, care i-a pus dlui Goldiș la dispoziție casa și masa sa, alergând cu săptămânile ca să-l aleagă deputat, acum — e „mangrist”! De ce? Fiindcă nu se supune teroarei dlui Goldiș. Ori nu e instructiv cazul cu alegerile dela congregție. Măne, Juoi, vor fi alegeri parțiale la congregație. Au organ oficial al comitetului, un deputat veritabil, membrii, în comitet și fruntași aci, și nu iau nici o dispoziție pentru împlinirea acestor locuri vacante. „Tribuna” le atrage atenția cu săptămâni înainte. Organul autorizat nu publică nici un șir. Acum însă cu două zile înainte de alegeri, îl apostrofează pe protopopul Givulescu, ca *să-și facă datoria națională în Vărădia*, un cerc care cade la o margine a protopopiatului său. Protopopul le răspunde, dar pe cine ați candidat și ce măsuri ați luat pentru împlinirea acestui loc? Ascultați ce răspund:

„Frumoase întrebări ne pune părintele protopop. Este a se alege un singur reprezentant acum în cercul d-sale. Și d-sa atât de mult s'a interesat de *afacerea asta națională*, încât vine să întrebe ce a făcut clubul comitatens, în loc să ne dea explicații, pentru ce nu a făcut d-sa nimic în cauză.”

Nu iau oamenii aceștia în derisiune toată lupta națională? Protopopul, cu acelaș drept, ar trebui să le adreseze alegătorilor de acolo și să-i întrebe dacă s'au interesat de „afacere”. E, he, altfel era *asta* pe vremea candidaturilor la parlament. Domnul Goldiș, săruta pe Gheorghe Leric și făgăduia pe „*sufletul său*”, că *ori învinge ori cade*, „în fiecare săptămână eu voi fi la voi, căci n'am altă dorință mai scumpă sufletului meu, decât să vă deștept pe voi”. Acum îl trimite pe protopopul și se indignază dacă acesta îl întreabă măcar de candidat, cu toate că pentru alegerea la parlament nu lăsase aceasta grijă domnului protopop.

Avem însă nu numai dreptul dar și datoria a întreba nu pe d. Vaida-Voevod, nici pe d. Goldiș ori pe d. Cicio, ci *pe onoratul comitet național*, pe venerabilul președinte Gheorghe Pop de Băsești, care veghiaza asupra intereselor națiunii românești din Transilvania și Ungaria, are ori nu cunoștință că *clubul nostru național din comitat cu o viață de peste 40 de ani, acum nu mai există, pe cum afirmă organul autorizat și crede ori nu că e de datoria sa imediată a-l reorganiza?*

În cazul, când în cel mai scurt termen nu vom primi cuvântul autorizat, se va îngriji comitatul acesta singur ca interesele partidului național în Arad, să nu fie confundate cu interesele d-lui Goldiș și Suciu János și să-și facă datoria!

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Székely și Réti mobile în Marosvásárhely lipsă la: Piața Székelyi-167 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plățire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

Sfîntirea școalei din Lugoj.

Dumineca trecută s'a făcut sfîntirea școalei din Lugoj în cadrele unor festivități deosebit de frumoase. Actul sfîntirii a fost săvîrșit de P. S. Sa episcopul Miron al Caransebeșului cu o strălucită asistență de preoți. P. S. Sa a fost primit într'un mod deosebit de cald de lugoieni, i-s'au adresat vorbiri însuflețite, și a intrat în oraș în sunetul clopotelor dela amîndouă bisericile românești, gr. or. și gr. cat.

Școala din Lugoj are, chiar după vorbele P. S. Sale Miron, cea mai frumoasă zidire din întreaga dieceză a Caransebeșului. Are nouă sale mari de învățămînt, trei camere spațioase și două bazare, cari aduc un venit considerabil. Prin acest edificiu lugoienii și-au adus prinosul lor frumos și aducător de roade îmbelșugate culturii românești. Au dat o pildă vie Românilor de pretutindeni nu numai despre marea putere de jertfă românească, ci și despre înțelegerea noastră pentru trebuințele vieții noastre naționale. Considerăm faptele lugoienilor ca o exprimare a celor mai întemiate năzuinți naționale și, noi de aici din Arad, cari tot așteptăm zidirea școalei de fete a Reuniunii femeilor, la înfăptuirea căreia, se știe, d. Goldiș a depus grozave stăruinți, privim cu o invidie frățească la sărbătoarea de Duminecă din Lugoj.

Ca să învederăm și mai mult importanța capitală a zidirii școalei gr. or. din Lugoj reproducem din „Drapelul” înțeleptul discurs ținut cu această ocazie de P. S. Sa episcopul Miron:

În numele Tatălui și al Fiului și al sfîntului Duh!

„Deci fraților! Rivniți a proroci (a învăța) și nu opriți a vorbi în limbi”.

Pavel I. Cor. XIV. 39.

Iubiți Credincioși!

Cu cât sunt mai mari greutățile, fie financiare, fie de ori ce alt soi, pe cari le întîmpinăm la ridicarea așezămintelor noastre de cultură, noi — cei avizați exclusiv la puterile noastre proprii — cu atât mai mare și mai adîncă ne este bucuria, ce trebuie s'o simțim, când ne vedem năzuințele noastre încununute de succesul dorit.

O deosebită bucurie trebuie deci să simțescă și azi — când ne-am întrunit pentru sfîntirea acestei cu adevărat frumoase școale populare din apropierea acestei biserici — nu numai credincioșii din parohia Lugojului, cari au jertfit și jertfesc banul lor pentru ridicarea, înzestrarea și susținerea ei, nu numai noi — cei dela cărma episcopiei — cari am luat parte la desvoltarea tuturor lucrărilor din jurul acestei clădiri, ci mai mult: faptul că azi închinăm și predăm chemărei sale nobile pe cea dintîi și mai frumoasă școală populară din întreaga eparhie, trebuie să stărnească în toți fiii eparhiei un simț de oarecare mulțumire sufletească.

Iată motivul, pentru care am ținut să dau ascultare invitației de a îndeplini în persoană actul sfîntirii acestei școli, folosind totodată acest binevenit prilej penru de a-mi realiza și via dorința de-a cerceta în calitate de arhipăstor pe credincioșii din această parohie fruntași.

și — când fac aceasta — constat că Lugojul — cu toate că în multe privințe a pierdut față de terent — își susține cu vrednicie locul onorific de întîia parohie din întreg cuprinsul episcopiei Caransebeșului, ba chiar locul uneia din cele mai fruntașe parohii din metropolia întreagă.

Zelul infocat, puternicia alipire către credința strămoșească a Răsăritului și spiritul de jertfă neîntreent al strămoșilor voștri au ridicat înainte cu 150 ani această grandioasă biserică, care până bine de curînd a fost cea mai grandioasă nu numai din episcopie, ci în întreg cuprinsul mitropoliei noastre din țară.

Iară acum, Iubiților Lugoieni, Voi fiii și nepoții vrednicilor înaintași ați ridicat cea dintîi și cea mai frumoasă școală populară din dieceză, și — pe lângă aceasta — sub conducerea înțelepților voștri conducători — clerici și mireni — în frunte cu valorosul protopop al tractului — ați înmulțit în măsură foarte însemnată averea bisericească, moștenită dela părinții voștri și ați sporit instituțiile culturale și economice, ce mijlocește înaintarea unui popor.

Din acest fapt putem concluda, că dragostea Lugoienilor către biserică, neam și către cultura românească n'a scăzut, ci a trecut în sângele nepoților, oțelindu-le ambițiunea nobilă de-a dovedi prin fapte, că sunt fiii primei parohii din eparhie.

Deci acum — când pentru întîia dată am plăcerea și fericirea a sluji în acest falnic monument al țării strămoșilor voștri — mă simțesc îndemnat de-a implora împrennă cu voi ajutorul Celui de sus atât asupra conducătorilor voștri prea vrednici cât și asupra mulțimei celei mari a întregului popor, rugându-l să facă ca voi, — iubiții noștri lugoieni — să continuați a rămănea și pe viitor fala și mândria episcopiei mele, devenind un izvor nesecat de însuflețire pentru tot ce e frumos, nobil și românesc, de dragoste nețarmurită către biserică, neam și patrie, către școală și cultura românească, încât din prisosința acestui izvor să soarbă însuflețire și îndemn spre toate cele bune toți credincioșii noștri de pretutindenea.

Iubiților Credincioși!

E frumos să fi bănățean, și și mai frumos e să fi lugoian; dară această mândrie e împreunată și cu grea răspundere în fața viitorimei.

Și această mândrie se va putea susține cu statornicie, numai dacă va avea de temelie puternică și neclătită toate acelea frumoase și alese virtuți creștinești, cetățenești și sociale, cari au împodobit pe părinții și strămoșii voștri: fie fost aceia cărturari — inteligenți, măestri iscusiți sau harnici plugari.

Plugarii români trebuie deci să se silească din toate puterile a fi aceeași harnici gospodari și economii, cari cu holdele, hotarele de model lucrate și cu vitele lor de toți admirate, să întrecă toată împrejurimea; iară din pămîntul pîrîntesc să nu piardă nici un petec, ci să-l sporească întinzînd tot mai departe cuprinsul românesc.

Măestrii români trebuie să desvolte aceeași iubire de muncă, aceeași harnicie, pricepere și istețime, ca vestitiile meșteri Lugoieni, cari atât prin numărul lor cel mare — număr mai mare decît al măestrilor din ori care alt oraș cu locuitori români — cât și prin extinsele lor legături comerciale și industriale formau mândria Românilor de pretutindenea. Atelierele lor trebuie să crească, produsele mînilor lor să se perfecționeze, căci numai așa se vor putea susține, ținînd pas cu concurența din zilele noastre.

Iară clasa de sus — inteligenta română — are rolul greu de-a înlocui mereu acele minți luminate și inimi calde, pe acei bărbați rari, cari au fost nu numai conducătorii voștri, ci îndrumători ai neamului întreg și la strălucirea cărora în atîtea rînduri ne-am însuflețit toți, de pretutindenea.

Intru întîmpinarea acestei întregite misiuni, grele dar frumoase, veți putea lucra cu îndreptățite nădejdi numai dacă toți cei chemați veți împlini întîia chemare a omenimei și a neamului: de-a întemeia familii cinstite cu mare spor în copii, căci numai prin ei se poate păstra moștenirea veche și euceri teren nou; dacă le veți da creștere bună și aleasă; dacă veți munci cu zel și conștientozitate și veți fi cu cruțare în toate, căci fără cruțare nu se poate da înainte; și — pe lângă acestea dacă prin întovărășirea puterilor vă veți închiega forțele, căci astăzi numai în asociere există progres mai vădit; și dacă prin delăturarea și înăbușirea micilor susceptibilități, cari adese ori se încuibă ca o pecingină urîită între conducătorii de pretutindenea, veți crea cuvenita armonie și bunînțelegere, fără de care lucruri mai mari nu se pot realiza, mai ales în zilele de azi, când împrejurările s'au înrăutățit și greutățile s'au sporit.

Terminată fiind acum această frumoasă școală, ea va putea revărsa darurile sale asupra acestei parohii numai dacă vă veți îngriji toți, sug în toate, ca să puteți forma o clasă mijlocie

ca să o umpleți de copii și elevi, cari s'o cerceteze zilnic.

Iară voi, iubiților învățători, cărora v'a hărăzit Dumnezeu greaua sarcină de crescători ai mulțimei, dară și plăcerea de-a vedea cum micile odrasle zi de zi se deșteaptă și luminează la razele muncii voastre, îndepliniți-vă cu scumpătate și conștientozitate datorințele de-a crește tinerimea, care-i nădejdea noastră de mîne.

Impliniți poruncile legilor școlare, ca să rămănem — cum am fost întotdeauna — oameni de ordine. Faceți, ca la studiul geografiei elevii să-și iubească glia, moșia și patria; iară la istorie, ca să cunoască pe eroii țării și să se deștepte în ei sentimentul datorinței de a o apăra, când va fi lipsă; faceți-le cunoscută și limba țării, dar nici pe un moment să nu pierdeți din vedere, că scopul adevărat al școalei este acela, pe care l'au statorit luceferii pedagogiei universale: Herbart, Ziller, Rein etc. și care culminează într'u a crește omenimiei caractere morale.

Nu cunoștințele cuiva — fie ori cât de învățat — aduc cel mai mare folos societății, ci cinstea de care e condus omul în acțiunile sale. Cu ce mulțumire eucernică răspunde popa Irimie din poeziile lui Goga la întrebarea călătorului drumet: „Pe cine 'ngropî părinte azi? „Pe un om de omenie”. Ferice de acela, despre care la moartea sa să poată zice, căți l'au cunoscut, c'a fost om de omenie.

Oamenii de omenie are să crească școala populară tuturor popoarelor.

Aceasta se poate ajunge numai dacă învățătorii-crescători vor ști vorbi tinerimei la inimă; iară la inimă se poate vorbi cu efect mai ales micilor odrasle numai în limba pe deplin înțeleasă de ei, în limba maternă, căci e neresturnabil adevărul exprimat atât de frumos de Eminescu: „Omul numai în limba sa își pricepe deplin inima”. Iată acelaș adevăr îl fixează și sfînta scriptură în cuvintele apostolului Pavel (I. Cor. XIV. 9—11): „Așa și voi, de nu veți da prin limbă cuvînt cu bună înțelegere, cum se vor cunoaște cele vorbite? Veți vorbi ca'n vînt”.

Deci, ca să nu vorbim — după vorba apostolului Pavel — în vînt, trebuie să folosim cu zel toate orele admise pentru de-a da tinerimei „cuvînt cu bună înțelegere”, ca să asimileze cunoștințele predate și înțelese și să le prefacă în convingeri de folos pentru viața de mai târziu.

Iară de altă parte de câte ori veți privi pe forestrele acestei școale și veți vedea această mărețată biserică, să stați și să înțelegeți, că din rădăcinile bisericii a răsărit pe acelaș petec de pămînt și școala aceasta confesională; deci învățătrurile acestei biserici și tradițiile legii strămoșești trebuie să formeze temelile instrucțiunii și educațiunei, ce se va da tinerimei din această școală, ca să iasă din ea creștini evlavioși, ortodoksi convinși și buni bisericani.

Nouă nu ne trebuie oameni învățați, dară fără credință, căci aceia pot deveni mai răi decît fiarele sălbatice, cari te sfășie la marginea codrului.

Numai purcîzînd așa, vor fi învățătrurile voastre ca un izvor recoritor, care va stîmpăra sufletul tinerimei, însetat după învățătură și progres, precum va alina apa din fântînilor făcute de vrednica matronă binefăcătoare, doamna Maniu în curtea școalei și lângă crucea din piață, setea trupurilor noastre, istovite de munca zilnică.

Iară acum — apropiindu-mă de sfîrșitul cuvîntului meu, — vă binecuvîntez pe toți, rugînd pe Dumnezeu să vă binecuvînteze și El cu darurile Sale cele bogate.

Vă binecuvîntez mai întîi pe voi cei din clasa de sus, dorindu-vă sănătate și spor nu numai în bunăstare și avere, ci și în fapte bune și alese, ca să puteți fi vrednici urmași ai marilor voștri părinți, cari au trăit aici ori au ieșit din această parohie; iară unii cu vrednicie să puteți fi înșirați la timpul său între nemuritorii mari mecenati, filantropi, ctitori și ajutători ai bisericii și neamului, cari — trăind în acest oraș — ne-au dat așa frumoase și neîntrecute pilde de jertfă.

Numele lui Gozdu, Nedelcu, Ana Alexandroviciu vor fi cu evlavie recunosătoare pururea pomenite de noi și urmașii noștri.

Vă binecuvîntez și pe voi meșteșugari români, dorind ca acul vostru, sula voastră, rindeaua voastră, ciocanul și ileul vostru, să vă aducă bel-

puternică și bogată, fără de care un popor nu poate fi deplin încheșat.

Vă binecuvântează și pe voi *harnici plugari*, dorind să fiți temelia neclătită a viitorului acestei parohii.

Binecuvântează și *micile voastre odrasle*, rugând pe Dumnezeu, ca să scoată din ele mulți oameni de talent și de muncă, cari — ca și mulți bărbați ieșiți din această parohie — să devină îndrumătorii vieții românești în toate direcțiunile dezvoltării sale.

Binecuvântează — în fine — și *soțiile și femeile voastre*, reamintindu-le sfânta datorință de a ne da și crește fii mulți și vrednici.

Toți bărbații mari ai neamurilor au avut mame vrednice, căroră au să mulțumească în cea mai mare parte, că au devenit aceea ce-au fost. Dacă peste tot importanța femeilor în viața popoarelor este *hotărâtoare*; și viitorul poporului nostru atârână în mare parte dela vrednicia lor și dela conștiința ce va avea-o despre misiunea lor.

Intemeiat pe acest adevăr constat, că una din cele mai simțite trebuințe ale eparhiei noastre este tocmai întemeierea unei *școli superioare de fete române*. Zilnic am ocaziune să mă întăresc în această convingere.

Iară — cunoscând împrejurările eparhiei noastre — prevăd, că nicăiri nu s'ar putea realiza mai iute această dorință, ca tocmai aici în Lugoj, completând în despărțămintele de sus școala, pe care azi o sfîșesc, cu câteva clase speciale de fete și cu un curs suplimentar de cunoștințe practice pentru viață, care să ne crească românce, conști de chemarea femeii române, mame devotate familiei și copiilor lor, soții harnici și casnice.

Intru realizarea acestei idei vă atrag atențiunea la toți și la toate, rugând pe Cel de sus să dea ajutorul său la toate întreprinderile bune, fie particulare, fie obștești, acum și pururea și 'n vecii vecilor Amin.

Tinerii turci în contra Austriei.

Chestiunea confederației balcanice preocupă din ce în ce mai serios cercurile politice din toate statele balcanice. Se urmează chiar tratativele între singuraticii bărbați de stat pentru a fixa o atitudine solidară în fața evenimentelor, dacă aceste ar deschide sorti pe seama confederației. Ziarul tinerilor turci „Rumeli” publică în această privință un articol interesant din care transpiră un spirit potrivit Austro-Ungariei, statul considerat drept cea mai mare piedecă în calea realizării confederației. Publicăm acest articol în traducerea ziarelor din Tară:

„Chestiunea confederației balcanice din zi în zi capătă o importanță tot mai mare. Din niște păreri individuale și răzlete, chestiunea aceasta începe să fie împrăștiată tot de mai mulți bărbați politici care are de rezultat pregătirea unui teren tot mai favorabil.

În timpul din urmă o comisiune mixtă sârb-bulgară a avut consfătuiri la Sofia, în scopul de a ajunge la o înțelegere între Serbia și Bulgaria. Dar și printre deputații parlamentului din Constantinopol a început să se discute serios chestiunea confederației și o comisiune specială s'a însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei idei.

Ținem să ne exprimăm bucuria și mulțumirea că bărbații de stat recunosc folosul unei atari confederații și în principiu admit realizarea ei. Dar numai atâta nu este suficient, căci mai sunt și alte chestiuni asupra cărora trebuie să ne înțelegem pentru că altfel reușita este imposibilă.

Între toate statele, numai Austro-Ungaria, inclusiv și Germania se opun la realizarea confe-

derației. Numai aceste țări vor menținerea statului-quo în Balcani. Dar, dacă ele cer menținerea statului-quo, aceasta înseamnă că în mod natural ar trebui să dorească și realizarea confederației, căci numai aceasta poate menține actuala stare de lucruri în Balcani. Explicțiunea acestei opuneri însă este următoarea: dacă statele din Balcani s'ar alia atunci se opune o stavilă veșnică Austriei în drumul său către răsărit. Astăzi interesele acesteia cer menținerea statului-quo, dar mâine când ora va fi bine sosită, atunci tot Austria va cere stricarea echilibrului în folosul său propriu.

În actuala stare de lucruri, statele mici din Balcani nu sunt decât o jucărie în mâinile statelor mari, și nu se pot împotrivi acestora decât printr-o confederație. Și astfel fiind, iată interesul opuneri Austro-Ungariei.

Ceace am spus despre Austro-Ungaria, se poate spune și despre Rusia, căci aceasta se opune tot pentru aceleași motive realizării confederației. Și ea să poată pune piedeci, a propus Turciei o alianță ruso-turcă cu scopul de a proteja pe slavii din Balcani.

Acest lucru însă nu convine de loc Turciei, ea și statelor balcanice în genere, și de aceea trebuie respins cu hotărâre. Salvarea statelor din Balcani nu stă decât într-o confederație pornită din convingere, fără amestecul nimănui.”

Deschiderea parlamentului român.

București, 15/28 Noemvrie.

Azi s'a deschis sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare. La ora 11 dimineața s'a oficiat un serviciu religios la Mitropolie de către P. S. S. Arhiepiscopul Teodosie, vicarul Mitropoliei.

Au asistat înălții Ierarhi membrii ai Sf. Sinod., d-nii miniștri, birourile Parlamentare, înălții magistrați și funcționari ai Statului și ofierii generali.

La ora 11 și 45 M. Sa Regele a plecat dela Palat spre Adunarea deputaților. Plecarea Suveranului a fost anunțată prin 101 focuri de tun, trase dela Arsenalul armatei.

M. S. Regele a fost primit la intrarea Camerei de d-nii miniștri și de birourile parlamentare.

Tribunele diplomatice, ale doamnelor și toate celelalte sunt pline de lume.

În tribuna doamnelor, din fața celei diplomatice, asistă și M. S. Regina, Prințesa Elisabeta.

La ora 12, M. S. Regele însoțit de A. S. R. Principele Carol și înconjurat de d-nii miniștri, se urcă la tribună în aplauzele adunării și cetește următorul mesaj:

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Deschizând astăzi a doua sesiune a legislaturii actuale, simt o deosebită mulțumire de a Mă vedea din nou în mijlocul reprezentanților Națiunii.

Doresc mai întâi de toate să exprim și în fața Domniilor-Voastre cât de adânc recunoscător sunt pentru toate dovezile de iubire și devotament cu cari am fost întâmpinați cu prilejul călătoriei Noastre întreprinse în cursul anului prin o mare parte a țării. Pretutindeni reprezentanții districtelor, însoțiți de cetățeni în număr covârșitor, au venit să Ne salute cu dragoste și cu atât entuziasm, încât am fost mișcați până în fundul inimei. Mai ales a doua Mea Căpială

Ne-a primit cu o căldură ce nu o vom uita.

Fericit am fost că am putut fi de față împreună cu întreaga Mea Familie la frumoasele serbări jubilarie ale universității din Iași și am putut arăta astfel viul interes ce l'am purtat totdeauna dezvoltării intelectuale a scumpei noastre patrii. Prezența atâtor delegați trimiși de vechile și renumitele universități din străinătate spre a aduce feliicitările lor, a dat o mare strălucire acestor serbări și a învederat importanța la care a știut să ajungă România în așa scurt timp întru răspândirea și înaintarea culturii generale.

Zilele de sărbătoare dela Iași au primit o deosebită însemnătate prin atențiunea Majestăților Lor Împăratul și Regele Francisc Iosif și Împăratul Nicolae II, cari au binevoit a însărcina trimiși extraordinari spre a-Mi aduce asigurările lor de prietenie. Această nouă dovadă de deosebitul interes al Majestăților Lor pentru noi Mă îndatorește la cea mai vie recunoștință.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

În răstimpul dela închiderea sesiunii trecute un grav conflict a izbucnit între două mari puteri, cu cari suntem în cele mai bune relații. Situația noastră ne-a impus dela sine și fără anume declarare o neutralitate absolută, care ne dă putința de a contribui și noi la împiedecarea ori cărei turburări a păcii în Peninsula Balcanică. Putem privi dar cu liniște și încredere viitorul, fiindcă România este încunjurată de simpatii generale și raporturile sale cu toate statele sunt din cele mai cordiale.

În aceste vremuri cam înorate starea finanțelor noastre este așa de îmbucurătoare încât putem îndestula pe o scară mul mai largă trebuințele armatei. Din an în an ea face progrese simțitoare, dovedite din nou la marile manevre din toamna aceasta, cu prilejul cărora trupele au arătat o coeziune și o rezistență cari ne dau siguranța că ostașul român va fi ori când la înălțimea chemării sale.

Tăria armatei este însă strâns legată cu starea economică a țării. Sunt dar încredințat că Domniile-Voastre veți urma cu toată sîrguința opera socială începută în sesiunea trecută și vă veți ocupa îndeosebi de mijloacele spre a ușura traiul la sate și în orașe. În acest scop se vor supune de îndată aprobării Domniilor-Voastre proiecte de legi pentru vânzarea bunurilor de mână moartă la țărani, pentru suprimarea reducerilor dela pensii, pentru desființarea claselor de patente, cari nu trec peste 10 lei, și pentru scutirea de impozit al chirii dela 300 lei în jos.

Dintre legile organice ce se vor aduce în deliberările Domniilor-Voastre cea dintâi va fi legea pentru organizarea meseriilor, a creditului și asigurării muncitorilor, și legea încurajării industriei naționale.

O lege de mare însemnătate, care va înlesni într'un mod simțitor nevoile populației și va asigura un mers mai regulat și mai repede al treburilor statului, este aceea asupra descentralizării administrative. Domniile-Voastre, luând această lege în de aproape cercetare, veți înfăptui în sfârșit imperioasa cerință a articolului 131 din Constituțiunea dela 1866.

Alte legi, cari vor fi înaintate Corpurilor Legiuitoare, au scopul de a înlătura unele neajunsuri constatate în cursul anilor. Organizarea universităților, ca și a învățământului primar, au trebuință de a fi revăzute; asemenea și câteva legi în privința justiției, a administrației întrene și a lucrărilor publice, precum și a armatei.

Toate aceste lucrări supuse chibzuirii Domniilor-Voastre vor îmbunătăți diferitele ramuri ale administrației publice și vor îndestula totdeauna trebuințele lor.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Sunteți pătrunși de însemnătatea operei la care vă chiamă datoria Domniilor-Voastre de legiuitori. Știu că o veți îndeplini cu devotamentul care vă însufleștește pe toți întru înaintarea și întărirea patriei. Încredințat sunte că veți da pre-

Fiți cu atențiune la firmă! **GYULAY KÁROLY**

Atelier de fotografii artistice,
— de primul rang. —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— (Lângă Casina „Dévidéki”) —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă

țiosul Domniilor-Voastre sprijin guvernului Meu și veți desfășura toată rîvna și activitatea ca această sesiune să fie roditoare, ridicând astfel și mai mult prestigiul de care România se bucură prin politica sa înțeleaptă și cumpănită.

Dumnezeu să vă binecuvânteze lucrările d. voastre!

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă. Carol.

(Urmează semnăturile miniștrilor).

„Minciunița de zi a „Tribunei“.

Arad, 29 Noembrie.

Înainte de patru zile și-a luat adio din redacția autorizatăului fostul prim-redactor, d. Al. Șt. Vernescu, singurul care a putut face casă un an de zile cu d. Suciu, și era acum cât pe cale să ia premiul răbdării și al rezistenței. În redacție se știe ce slujbă făcea d. Vernescu: corecta și îndrepta erorile de sintaxă și gramatică, a frunașilor Suciu și Iancu, pieptăna manuscrisele redactorilor și, ce-i drept, împrumuta oarecare formă injuriilor, la porunca dlui Goldiș. A dus-o omul mult așa, în orice caz prea mult pentru un om fără îndoială intelectual, dar de luni de zile, acum în urmă, spunea că-l sufocă atmosfera. Și a plecat. Înregistrând acest fapt am scris următoarele:

— Cel din urmă mobican. Aflăm că simpaticul trubadur Ștefan Vernescu a părăsit azi pentru totdeauna redacția ziarului „Românul”. Atmosfera austeră din redacția autorizată i-a degerat rînd pe rînd toate strunele lirei și acum a fost nevoit să se refugieze într-o lume mai caldă și mai senină, la București, de unde venise iarna trecută plin de speranțe și nebănuitor de pustietatea în care fusese chemat. Stim că deodată cu d. Vernescu mai veniseră din țară doi gazetari momiți de sirena autorizată, aceștia au fost însă mai puțin rezistenți, căci după câteva luni și-au și făcut calea întoarsă. Cu d. Vernescu pleacă deci și cel din urmă gazetar din regiunile arctice ale cugetării românești, din redacția autorizată.

A doua zi, Luni, (27 Nov.) „Românul” ne răspunde la aceasta notiță astfel:

Minciunița de zi a „Tribunei”. Luând veste despre plecarea dlui Al. Șt. Vernescu din redacția noastră, „Tribuna” își dă aerul, ca și când ar compătimi pe acest fost redactor al nostru și înfățișează toată afacerea astfel, ca și când d. Vernescu ar fi plecat dela „Românul” de oarece n'ar mai fi putut suferi „atmosfera austeră din redacția autorizată”.

Bine înțeles „Tribuna” iarăși minte. Minciuna pentru domniile ăștia e mijloc de ușurare a digestiunii. N'au apetit, dacă nu mint. Faptul și în cazul acesta este tocmai contrariul: d. Alex. Șt. Vernescu ar fi rămas bucuros și pentru mai departe în „atmosfera austeră a redacției autorizate”, dar dănsul a fost concediat. Spunem lucrul acesta cu observarea, că această concediere nu s'a făcut pentru vreun motiv care ar putea să reducă onorabilitatea și hărnicia de gazetar a dlui Vernescu ori stima noastră ce o avem și astăzi față de dănsul.

Azi, **Mercuri**, 29 Noembrie primim din Brașov următoarea scrisoare:

Brașov, 28 Noembrie.

Stimate D-le Redactor,

Martiragiul meu dela „Românul” s'a sfîrșit! Mi-a rămas însă regretul că n'am putut să strîng mîna prietenește, la plecare, confrăților dela „Tribuna”.

Am primit să fiu instrument meschinărilor lui Goldiș, pentru că eu sunt corect în orice serviciu aș fi angajat. Mai târziu însă, după ce am cunoscut mai bine oamenii și am înțeles situațiunea amînduror grupărilor, a început să mi-se deslușiască iadul în care mă aflam.

Cred că impresiile mele asupra a ceea ce se cheamă „partidul național român din Ungaria și Transilvania” ar aduce încă o lumină pentru cetitorii români. Și simt o necesitate sufletească să Vă fiu de aci înainte colaboratorul D.Voastră.

Primiți, etc.

Alex. Șt. Vernescu.

Aceasta e minciunița de zi a „Tribunei”!

Gronică școlară.

CONVOCĂRI.

P. T. membri ai despărțămîntului Oravița al „Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale ortodoxe din dieceza Caransebeșului” precum și toți cari se interesează de cauza învățămîntului, sunt invitați a lua parte la adunarea, ce se va ține **Mercuri** în 23 Noembrie (6 Decembrie) 1911 în sala școlii conf. gr.-or. din Oravița-română, avînd următorul

Program:

1. La 9 ore a. m. chemarea Duhului sfînt.
 2. O prelegere din „Învățămîntul intuitiv” la cl. II-a de inv. Simion Veverița.
 3. Deschiderea adunării.
 4. Constatarea membrilor prezenți
 5. Recenziune asupra prelegerii.
 6. Citirea circularului comitetului central și distribuirea temelor.
 7. „Desemnul modern”, disertație de inv. Alexe Jianu.
 8. Propuneri.
 9. Reconstituirea biroului.
 10. Închiderea adunării.
- Se atrage atențiunea membrilor ordinari, că cei ce absentează fără motiv grav și serios, vor fi arătați Ven. Consistor Diecezan.
- După adunare va fi prînz comun în ospătăria Nedicii; Domnii cari voesc a participa au să se însinue din bună vreme inv. Carol Lazăr.
- Oravița, la 12/25 Noembrie 1911.
Alexe Jianu, prezid. Simion Veverița, secretar.

— Despărțămîntul protopopesc Boroșineu al „Reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele arădane I—VII”, își va ține proxima ședință **Marti** la 29 Nov. (12 Decembrie) a. c. la școala din Boroșineu, pe lângă următoarea programă:

1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului sf.
2. Prelegeri: din exerciții int. cl. II și Geografie cl. III din partea inv. V. Augustin cu elevii săi.
3. (Nedescifrabil).
4. Disertațiuni.
5. Abzicerea vechiului despărțămînt.

6. Propuneri și interpelări.
 7. Fixarea proximei conferințe.
 8. Încheiere.
- Boroșineu, la 11/29 Nov. 1911.

Pavel Dârlea, prezident.

Războiul italo-turc.

Italia a renunțat de a bloca Dardanelele. Atitudinea protivnică a Rusiei, secundată de Franța și Austro-Ungaria a silit guvernul italian să-și recheme flota din Dardanele. Guvernul într'un comunicat oficios spune că Italia nici n'a avut intenția de a bloca Dardanelele, știind bine că printr'un astfel de pas va da ansă la conflicte neprevăzute.

În urma acestei întorsături, guvernul italian a ordonat înaintarea trupelor din Tripolis spre interiorul țării, care s'a început alaltăieri. Trupele turco-arabe au dat mai multe atacuri cu acest prilej contra ostirei italiene. Ciocnirile zilei dintâi s'au terminat toate în favorul Italianilor, cari au ocupat o nouă întăritură și un sat. Astfel Italianii și-au lărgit linia de luptă.

Blocarea Dardanelelor desmințită.

Semioficiosul italian „Stampa” publică următorul comunicat: Suntem încredințați din loc competent să dăm cea mai categorică desmințire știrilor despre intențiunea guvernului de a bloca Dardanelele. Guvernul n'a avut nici când în vedere o astfel de acțiune.

Intervenția Rusiei.

Din Paris se comunică, că abandonarea planului guvernului italian de a închide trecerea Dardanelelor s'a făcut în urma dorinței exprimate de Rusia, ca Dardanelele să rămână neutre. Puterile au aderat la această propunere. În comunicatele date, guvernele Rusiei și Franței spun, că acest pas nu este a se atribui unei atitudini dușmane contra Italiei ci numai situației nefavorabile la care ar fi expus comerțul rusesc, prin închiderea Dardanelelor. Dardanelele sunt singura trecere din Marea Neagră spre Marea Mediterană și astfel blocarea lor ar aduce însemnate pagube statelor interesate, anume Rusiei, României și Bulgariei.

Înaintarea spre interiorul Tripolitaniei.

Agencia Havas anunță că generalul trupelor italiene din Tripolis în urma ordinului guvernului său a început înaintarea spre interiorul țării. Înaintarea se va face deocamdată până la fortărețele Mesri și El-Kharmi.

Ziua întâi a înaintării a avut unele ciocniri cu trupele turco-arabe, cari însă s'au terminat în favorul Italianilor. Luptă mai mare s'a dat la ocuparea fortăreței Mesri și a satului Heeni, cari după o opunere vrednică a Turcilor, au ajuns în mâinile Italianilor.

Noua capitală turcă a Tripolitaniei.

Căzînd capitala provinciei, orașul Tripolis în mâinile Italianilor, Poarta a luat hotărîrea, că

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

„până ce Italianii vor părăsi orașul” să mute reședința în Siam. În acest sens a adresat o notă puterilor, cerându-le ca să-și mute deasemenea consulatele în noua capitală.

INFORMAȚII.

ARAD, 29 Noemvrie n. 1911.

— **D. Vaida și... „mercenarii”.** Se știe că d. Vaida este unul dintre puținii „aristocrați” ai noștri. D. Vaida are moșii frumoșele și n'a trecut multă vreme de când se iscălea cu cea mai mare „dreptate: Alexandru de Vaida-Voevod. Fiind dsa aristocrat, foarte firesc că privește în gazetari numai niște simpli mercenari, oameni plătiți cari scriu de porunceală, niște existențe fără nici o convingere și rost pe lumea asta. Fiind d. Vaida un blazonat get-beget, mă rog, e foarte firesc să creadă că un om care nu-și poate mângăia o pungă dolidă de câteva sute de mii, nu poate să fie independent și „cinstit. Nu ne-au surprins, deci, rindurile următoare publicate de d. Vaida în numărul de ieri al autorizatului:

Acești tineri nefericiți, (redactorii „Tribunei”) sunt siliți să execute toate poruncile stăpânului lor. d. Roman Ciorogariu, căci la din contra, domnul acesta, care dispune și de voința dlui Dr. Oncu, i-ar arunca pe stradă, lăsându-i peritori de foame.

Vedeți, redactorii acestei gazete execută poruncile „stăpânului” lor d. Roman Ciorogariu, căci „la din contra” (D. Vaida ar trebui să învețe de la „mercenarii” cel puțin limba românească!) rămân pe drumuri, pieritori de foame. Cât de milos este d. Vaida! El mângăiem însă. Redactorii noștri, chiar și dacă ar fi dați afară într'un anumit moment de cătră „stăpânului” lor Ciorogariu, ar afla ori când pat cald și primire la... organul autorizat, care suferă de veșnice crize acute de redactori. Iar cât privește denumirea redactorilor acestui ziar de „mercenarii”, îl rugăm pe blazonatul nostru Zamfirescu al Ardealului (d. Vaida este aristocrat numai în... injurători. Aci trebuie căutat legătura sa sufletească cu ciocoul din țară. De poeziile dsale nu ne mai aducem aminte.) să întrebe pe marele organizator d. I. Suciu, care, iarna trecută, a dat în sperietea pe scriitorii din țară cu limbajul său autorizat, cum umbla să prindă cu arcașul pe foștii și actualii redactori ai „Tribunei”.

Da, da, dle Vaida. Blazonul nu-ți permite să fii insolent, să insulți o seamă de oameni, fără motive și mai ales fără dovezi. Blazonul îți dă cel mult dreptul să te iscălești cu „de”, când scri și vorbești însă, trebuie cel puțin să-ți inpui o... aristocrație de gândire și sentiment.

— **Noul episcop al Ghelei.** Din Viena ni-se anunță: Ieri, după audiența la Maj. Sa, noul episcop al Gherlei Dr. Vasile Hossu s'a prezentat la nunciatura papală, pentru îndeplinirea „procesului canonic”. M. Sa noul episcop a fost asistat de episcopul rom. cat. din Raab, Dr. Várady, vechiu prieten al noului episcop de Gherla.

— **„Agitator” achitat.** Cetim în „Unirea” din Blaj: Curtea de casatie din Budapesta a adus zilele acestea o sentință sensațională în cauza de agitație a înflăcăratului naționalist Iosif Lita, protopopul Biei, comitatul Târnavei-mici.

Se știe, că numitul protopop cu ocaziunea vorbirii de program a candidatului naționalist Dr. R. Boila din cerucele electoral al Dicioșanmărti-Maiu 1910, în comuna fruntașă Sâncel, de lângă Blaj, a închis adunarea cu următoarele cuvinte: „Blăstămat să fie acel preot, învățător, jude comunal, crâșmar și alegător român, care nu votează cu candidatul partidului național român!”

Administrația nefiind mulțumită nici de altcum cu purtarea demnă românească a acestui protopop însufletit a pornit goană contra lui și l'a înșinuat tribunalului.

Tribunalul din Ibașfalău și Curtea de apel soviniștă din Oșorhei au judecat pe protopop pentru delict comis contra libertății de alegere.

În zilele acestea Curtea de casatie din Budapesta a nimicit sentințele celor două foruri judecătorești și a achitat pe protopopul Lita.

— **„Insemnările unui trecător” de O. Goga.** „Unirea” din Blaj scrie despre cartea dlui O. Goga:

Octavian Goga. Insemnările unui trecător. Crâmpie din sbucimările dela noi.

Arad, 1911. — „Tribuna”. — Prețul 3 cor. Sunt articole publicate în diferite ziare, „înfrigate din îndemnul unor clipe trecătoare și scrise fără altă pretenție, decât de a contribui din inimă curată la munca de îndrumare a unui popor îngenunchiat, pe care suntem datori să-l luminăm.”

Într-o limbă curgătoare și aleasă sunt expuse păreri și convingeri sincere și isvorâte din gândul și dorul fierbinte de a îndruma, încât e cu puțință, viața noastră culturală, socială și politică pe căi nouă și și drepte, pe cari înaintând, autorul crede, că vom ajunge cu sigur ținta luptelor și frământărilor noastre din zilele de acum.

— **Carol Burg.** În ședința de ieri a Camerei Seniorilor din Viena, fostul arhiduce Carol Francisc, azi Carol Burg, a fost șters din tabloul membrilor Camerei Seniorilor.

— **Zestrea principesei Elena.** Din Belgrad se anunță, că guvernul a depus pe biroul Camerei un proiect, prin care cere ca Scupeina să voteze pe seama principesei Elena, suma de 1,400.000 dinari, care să-i servească de zestre. Cu această zestre principesa ar renunța la apanajul anual de 50.000 dinari.

— **Greva șoferilor.** Șoferii automobilelor taxametrice din Paris au declarat ieri dimineața greva generală, din cauza urcării impozitului pe benzină. Greviștii numără 6500 de bărbați.

— **Giuvaericelele Exsutanelui.** La a doua licitație a giuvaericelelor fostului sultan Abdul Hamid, ținută în Paris, giuvaericelele s'au vândut cu prețul de 1.100'000 franci. Banii vor fi depuși în vistieria Turciei.

— **Din temnițele rusești.** Din Petersburg se comunică, că ministrul de justiție a pornit cercetare contra directorului penitenciarului din Krasnojvski, denunțat de comiterea unor barbarii îngrozitoare. Denunțul l'a dat un deținut. Se spune că directorul chinuia cu ace înroșite pe cei închiși și le aplica cele mai oribile pedepse. În urma torturilor au murit mai mulți deținuți.

— **O nouă revistă română.** Din București ni-se scrie: Sâmbătă 12 Noemvrie a fost înscrisă la Trib Ilfov o nouă publicațiune „Democrația”, revistă săptămânală. Comitetul de direcțiune este compus din d-nii: Constantin I. C. Brătianu, George Diamandi, I. G. Duca și George Corbescu.

În mijlocul atâtor reviste literare sau publicațiuni culturale, aparițiunea unei reviste cu menirea de a se interesa și de cerceta nevoile și aspirațiunile legitime ale maselor populare, de a le studia și de a vulgariza cercetările de studii ale partidului național-liberal credem că nu poate fi decât binevenită. „Democrația”, făcând discuțiune obiectivă asupra tuturor chestiunilor de interes general la rodinca zilei, se va feri de polemicele zadarnice.

Aparițiunea „Democrației” care va fi în cursul anunțată, sperăm că va fi primită cu toată căldura în cercurile democratice.

— **Războiul italo-turc... în România.** Cetim în „Doljul” din Craiova: Italianul Santos Giovanni, pe când se afla în cărciuma dlui Radu Teodorescu, împreună cu un prieten al său St. Ștefănescu, a angajat o discuție asupra războiului italo-turc.

Din această cauză s'au luat la ceartă, care a degenerat curind într-o crâcnă bătăe. Italianul a dat o puternică lovitură de ciomag în capul lui Ștefănescu, răbindu-l grav, iar acesta la rândul lui a dat mai multe lovituri de box lui Giovanni.

Amândoi au fost duși la spital unde au fost pansați.

— **Baccilul boalei de gură și unghii.** Din Berlin se comunică că profesorul Dr. Spiegel a descoperit microorganismul, care cauzează boala de gură și unghii la animale. Cunoșcându-se bac-

cilul știința veterinarăva afla și remediu contra lui. Profesorul a comunicat această descoperire consiliului medicilor veterinari din Berlin, cari au primit cu ovații expunerile Dr-ului Spiegel.

— **Port de patru milioane.** O telegramă din Constantinopol anunță, că dela ministerul de finanțe s'au furat patru milioane de lire. Făptuitorul nu se cunoaște. Poliția a deschis ancheta pentru aflarea hoțului.

— **Bătrân de o sută nouăsprezece ani s'a sinucis.** Din București vine știrea că bătrânul legător de cărți Iosif Monier în etate de 119 ani, s'a strengulat în podul casei. Cauza, boala care-l chinuia.

— **La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români sibieni,** din prilejul convenirii dela restaurantul Brote, după concertul doamnei Lucia Cosma, au mai dăruit următorii: Locotenent Goliescu (București) 5 cor.; doamna Lucia Cosma, Dr. Aurel Cosma, adv. (Timișoara), R. Cosma, Dr. I. Fruma, Dr. Eugen Piso, avocat câte 2 cor.; Nic. Hențu, not. emer. (Săliște), Gregoriu Boldea locot., doamna Ana I. Lupaș, soție de protop. (Săliște), I. Agărbiceanu, par. (Orlat), Reghina Dragomir vād. de notar (Gurasada), doamna Livia Dr. Fruma, doamna Mișu Popp, C. Popp, Dr. Nicol. Schiau, adv. (Mercurea), d-șoara Eugenia Turcu (Făgăraș), O. Goga și doamna, Dr. Nic. Ittu, medic, d-șoara Septimia Damian (Zlatna), Dr. Aurel Dobrescu, medici câte 1 cor.; Dr. T. Brodiceanu, Gerasim Cărpinișianu, casar (Sebeșul-săs.), d-nele Elvira Barcianu și Eusebia Brodiceanu, câte 50 bani; V. Cărpinișian, inv. (Răhău), 40 bani; I. Socu, Roma Șuluțiu, Maria R. Agărbiceanu, Dr. C. Bușan, A. Esca, V. Stanciu, V. Radu, Dr. Il. Muțu, Dr. Silv. Dragomir, Dr. Alex. Dragomir, V. Nistor, Dr. P. Roșca și A. Benea câte 20 bani și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani, sau în total cor. 34.72.

— **Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Far-kaș** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pre-gătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

— **Németh și Király.** croitorie pentru domni Cluj, str. Kötő 5, anunță on. public român din loc și împrejurime, că au sosit stofe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pregătesc pe lângă prețuri acomodate, conform modii. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

— **Gustav Tátray** — Oradea-mare, str. Rákoczy, prăvălia pentru elită, unde se pot cumpăra lucruri de mână, pentru dame precum și necesarii, cu prețuri foarte ieftine. Telefon 783.

ECONOMIE.

Muzeul comercial român din Constantinopol. Din București ni-se scrie: Contractul încheiat de ministerul industriei și comerțului cu societatea cooperativă „Mercur” din București, în scopul înființării unui muzeu comercial român în Constantinopol, a fost realizat. Ministerul a decis ca, în locuința atașatului nostru comercial din acel oraș, să se rezerve un birou, unde probele mărfurilor ce ar putea fi plasate să se poată depozita, spre a fi examinate și prezentate la cerere, și unde domnul atașat comercial va sta la dispoziția celor interesați, pentru a le da toate informațiunile referitoare la interesele comerciale din țară și de pe piața Cospoli.

Adresa acestui birou de informații este: Rue Nouvelle 17, Péra, Constantinople; iar pentru trimiterea probelor va fi suficient: N. Răducan-

Popescu, atâșat comercial al României la Constantinopole.

Pentru câștigarea pieței Orientului. — Agenția telegrafică orientală din Constantinopol publică o telegramă din Petersburg, datată 11 Noemvrie st. n., cumcă ministerul de comerț din Rusia a hotărât să reducă cu 50 la sută prețurile de transport pentru făinuri și zahăr cu destinația Levant.

O comisiune ar fi fost însărcinată să studieze piețele și se va forma și o bancă, menită să favorizeze exportul acestor produse în Levant.

Imperiul Otoman punând pe toate produsele italienești taxe prohibitive de import, țările concurente caută să profite de aceste împrejurări, înlocuind cu produsele lor pe cele italienești.

Anuarul Băncilor Române pe anul 1912. Anul XIII. Redactor: Constantin Popp. Sibiu Tiparul Tipografiei arhidiecezane, 1911.

Șematismul societății pe acții și al însoțirilor române din Transilvania și Ungaria, cunoscut sub titlul de mai sus, a apărut zilele acestea în forma obicinuită.

„Anuarul” pe 1912 se extinde pe 14 coale de tipar și coala primă cuprinde, pe lângă partea calendaristică obicinuită, următoarele notițe și informații de folos practic: Mărima normală a bancnotelor; Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor, a notelor de stat vechi în valută austriacă și în coroane; Timbre de documente; Chei pentru calcularea intereselor; Frațiunile comune mai obicinuie transformate în fracțiuni decimale; Tragerile la sorti ale lozurilor; Competința de timbru a registrelor comerciale (cu exemplu); Scala de timbru I, II și III; Tarifa pentru telegrame; Tarifa poștală și monetele diferitelor state.

Șematismul însuși se extinde pe 13 coale și cuprinde în V părți institutele de credit: societăți pe acții (145 la număr), însoțirile (35 la număr), societățile comerciale (7) și societățile de asigurare, indicându-se firma în toate limbile înregistrate, anul fondării, capitalul social, prețul acțiunilor, termenul de prescripție al cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei, foile oficiale, numele și domiciliul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, numele și titlul funcționarilor; bilanțul și contul profit și pierdere pe 1910, în fine împărțirea profitului net și a cotelor de binefacere.

Un capitol special este rezervat „Solidarității”, arătându-se numele membrilor ei, scopul în-

soțirii, condițiile de primire, numele și domiciliul membrilor direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și al revizorilor experți, precum și ultimul bilanț al însoțirii pe anul 1910.

După aceasta urmează consemnarea altor instituții de natură economică-financiară, parte deja înființate, parte în înființare și sub înregistrare, aranjate după comitate.

La finele „Anuarului” sunt două sumare, unul după sediu, arătându-se în care oraș, ce instituții financiare românești sunt, și altul alfabetic.

Prețul anuarului legat elegant în pânză este K 4 plus 20 fil. pentru porto și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu, (Nagyszeben).

BIBLIOGRAFII.

A apărut

„Viața Românească” No. 10

cu următorul sumar: G. Galaction: Pădurarul Ion Bentu; G. Topirceanu: În noapte (Versuri); I. Botez: Caracteristici naționale din limba și literatura poporului englez; D. Anghel: Serisorile...; Dr. Ioan Urban Iarnik: Aniversarul al 50-lea al Centralei Culturale Române din Ungaria; St. O. Iosif: Serisoare lui Goga (Versuri); A. Philippide: Pseudostintă contemporană; M. Codreanu: Unei femei (Sonet); Colaboratorii revistei: Documente omenesti (Un cuceritor; Alina Călugăru: Munca (Versuri); Radu Rosetti: Despre scăderea populațiunii jidovești din România în ultimul deceniu și despre cifra ei actuală; Colaboratorii revistei: Note pe marginea cărților (Reflecții melancolice); P.: Cronică artistică (Societatea națională de Arte Frumoase. — Societatea artiștilor independenți); D. Călugăreanu: Cronică științifică (Lumina ultravioletă); I. G. Duca: Cronică externă (Chestia Tripolitaniei); T.: Cronică teatrală — Iași; G. T.: Cronică veselă (Doleanțele unui cronicar teatral); P. Nicanor & Co.: Miscelanea (Două comemorări: Kogălniceanu — Eminescu. — Academia dlui Dulu Zamfirescu.

Recenzii: Spiridon Popescu: „Moș Gheorghe la Expoziție”; Octavian Goga: „Însemnările unui trecător”; Al. Gr. Sontzo: „Mihail Eminescu, Quelques poésies traduites en français”; G. I. — C. S. Făgetel: „Copii Noptii”; I. S. — Dimitrie A. Sturza: „Însemnările divanurilor Ad-hoc din Iași și București în Istoria renasterii României”; V. D. — Iosif Stanca: „Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată”; Paul Roux: „La Question agraire en Italie. Le Latifundium romain”; M. C. — A. Vermaylen: „L'oeuvre de Const. Meunier”; — N. B.

Revista revistelor: „Flacăra”; „Luceafărul”; „Convorbiri Literare”; Noua Revistă Română”; „Tara

Nouă”; „Versuri”; Albert Schinz: „Universitățile Statelor-Unite ale Americii”; Ernest Gaubert: „Opera și morala lui Octave Mirbeau”; Albert Delvallé: „Un manuscris inedit de J. Racine”; Jean Renault: „J. H. Fabre”; Anonim: „Pentru pacea de mâne”; Generalul Șerif-Pașa: „Falimentul continuatorilor lui Abdul-Hamid”; Jean Finot: „Științele contra femeii”; F. Buisson: „Votul Femeilor”; Maudh Nathan: „Muncitoarea și buletinul de vot”; Victor Delbos: „Critica psihologismului și concepția logice pure”; Astrid Ahnfeld: „Gustav Fröding”; Pompeo Bodrero: „Expansiunea economică”; Dr. H. Schoen: „Fondația Thiers”; Dr. Hermann Fechner: „Raportul între dezvoltarea politică și înflorirea literară a unei națiuni”; Eduard Bernstein: „Lupta de clasă și progresul culturii”; M. Moskov: „Pagini din istoria nouă a Serbiei”; D. Mitrinovic: „Expoziția Societății Croate a Artiștilor”; A. H. L. Fraser: „Educația Europeană în India”; Samuel F. Orth: „Rolul individualității în dezvoltarea istorică a omenirii”.

Miscarea intelectuală în străinătate.

A apărut: *România Militară*, revistă militară generală, cu următorul sumar variat:

Serviciul de Statmajor în armata noastră. Legătura de luptă în infanterie. Chestiuni economice. Concursul de călărie din anul 1910 pentru ofițerii de ordonanță. Manevrele mari ale armatei austro-ungare din 1911. Conferințe. Evenimentele războinice pe teritoriul țărilor românești în anul 1789. Generalul George Manu. Din alte vremuri. Revista revistelor române și străine. Bibliografie. Direcțiunea, redacțiunea și administrațiunea str. I. C. Brătianu, Nr. 19 București.

A apărut și se găsește de vânzare la „*Librăria Tribuna*”:

G. Retică: Poezii, Ediția a 2-a. Un volum elegant de 110 pagini, cuprinzând 53 de poezii ale tânărului poet bucovinean. (Asupra volumului vom reveni).

Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

T. Gautier: Arria Marcella, traducere de N. Davidescu. Numărul 20 din biblioteca „Lumina”. Un volum de 112 pagini.

Prețul 30 bani + 5 fil. porto.

Calendar pe 1912. În editura tipografiei arhidiecezane din Sibiu a apărut „*Calendarul pe anul visect dela Christos 1912*”, întocmit după gradurile și clima Ungariei și a României. Anul al 61-lea.

Prețul nu este indicat.

Leon Tolstoi.

164

RĂZBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Bolkonsky își spunea că nu ar fi corect să-l provoace pe Anatol prin scris; el ar fi vrut să-l întâlnească și să suscite vre-un incident care să poată servi drept pretext unui duel. Dar nici în Turcia nu reuși să-l întâlnească, căci Kuraghin, aflând de prezența prințului Andrei în acea țară, se întoarse iar în Rusia.

În Turcia grație mediului nou și al felului nou de viață, prințul Andrei se găsea mai la largul lui.

După tradarea logodnicei lui care-l durea cu atât mai mult, cu cât se silea să-și ascundă suferința, el nu mai putea suporta libertatea și independența, așa de scumpe lui altă dată.

Atașat pe lângă Kutuzow ca general de serviciu, el îl uimea pe șeful său prin munca și exactitatea lui. Negăsindu-l pe Anatol în Turcia, prințul Andrei nu crezu nimerit să fugă după el în Rusia, dar el știa că mai curînd sau mai târziu îl va întâlni, și întâlnindu-l nu va lipsi să-l provoace, după cum un om flămînd nu s'ar putea să nu se arunce de-asupra merindelor ce i-ar ieși înainte. Și conștiința că insulta nu era încă spălată, nici mânia potolită, otrăvea liniștea pe care prințul o pune în serviciul activității lui feroce și nu lipsită de ambițiune. În 1812, când află despre războiul cu Napoleon, el îl rugă pe Kutuzow să-i dea voie să se amestece în armata din apus. Kutuzow care se cam sātu-

rase de activitatea lui Bolkonsky, ce-i părea un reproș permanent față de lenea sa, permise bucuros să plece și îi dăde o recomandare pentru Barclay de Tolly.

Pe când se îndrepta spre tabără, prințul Andrei se abătă și prin Lyssigori, care era în drumul său. Timp de trei ani el trăise, suferise și gîndise cu atîta intensitate încît fu uimit de a regăsi la Lyssigori același fel de viață pînă în cele mai mici amănunte; aceeași regularitate, aceeași curățenie, același calm domneau în casă, aceleași mobile, aceiași păreți, aceleași sgomote, același miros și aceleași chipuri timide, numai că puțin mai îmbătrânite.

Prințesa Maria rămăsese aceeași fecioară cam trecută, timidă și urâtică, veșnic solitară, petrecînd cei mai frumoși ani ai vieții ei fără bucurie și fără folos. Dra Bourienne era aceeași tină cocheta, plină de speranță, vioasă, mulțumită de ea însăși și profitînd de fiecare clipă a vieții. Prințul Andrei avu impresia că ținera franceză devenise mai sigură de ea.

Bătrînul prinț se schimbase doar în mod fizic, în colțul gurei îi lipsea acum un dinte; la moral era același ceva mai mînios și mai neîncrezător ca altă dată. Numai micul Nicolae crescuse, se schimbase, era rumen ca o piersecă, cu părul său nelru și creț, iar când suridea, buza de sus a gurii lui se ridica întocmai ca mîică-si. Numai el singur părea a nu fi supus legii de schimbare care stăpînea în acest castel adormit.

Cu toate acestea prințul Andrei își dăde seama că toate relațiile intime ale membrilor casei, se schimbaseră. Casa era împărțită în două tabere ostile, una formată din bătrînul prinț, dra Bourienne și arhitectul, iar cealaltă din prințesa Maria, Nicolae, guvernorul său și toate slugile casei.

În timpul sederii prințului Andrei la Lyssigori, cu toții mîncară la aceeași masă, dar ei simți că aceasta

era o excepție în favoarea lui și că prezența sa îi jena pe toți.

În a doua seară a sosirii lui, prințul Andrei intră la părintele său și ca să-l distreze începu să-i povestească campania tinărului conte Kaminsky; dar bătrînul prinț îl întrerupse și îi vorbi de prințesa Maria, reproșându-i superstițiunea ei și lipsa ei de simpatie față de doara Bourienne, singura persoană credincioasă lui.

— Dacă vrei să cunoști părerea mea, zise prințul Andrei întorcînd privirea dela tatăl său, căci pentru întâia oară îl blama, voiu fi sincer cu dta. Nu voiam să-ți vorbesc de asta, dar eu nu o pot acuza pe sora mea, pentru că știu cât te iubește și te respectază. Dar fiindcă mă întreb, urmă el cu iritare, îți voiu spune că pricina tuturor neînțelegerilor este numai aceeași femeie urcicioasă, care nici n'ar trebui să fie soata surorii mele.

— Ah! v'ati și înțeles!

— Tată, n'am cerut să-ți fiu jude, rosti prințul Andrei cu glasul aspru, dar m'ai constrins să vorbesc; am spus și voiu spune întotdeauna că prințesa Maria nu e vinovată, și numai franțuzaica aceea...

— Ah! tu m'ai judecat făcu moșneagul cu un glas înecet și tulburat.

Dar deodată sări în sus și strigă:

— Ieși afară! Ieși afară! și să nu-ți mai calce piciorul pe la mine.

Prințul Andrei voi să plece numai decît, dar prințesa Maria îl imploră să mai rămăie o zi.

El nu mai revăzu pe tatăl său care se închise în camera sa, neadmitînd lângă dînsul decît pe Tikhon și pe dra Bourienne. El întrebă de mai multe ori dacă prințul Andrei a plecat.

(Va urma)

Anunț literar.

A apărut:

„Almanahul scriitorilor dela noi”.

o foarte interesantă și vastă carte, care cuprinde fotografiile alor 46 scriitori născuți în Ardeal, Tara Ungurească și Bănat, viața lor pe scurt, însirarea cărților ce le-au dat la lumină și o bucată literară, vre-o poezie, o năvălă ori ceva știință, nepublicată încă.

Pentru întâia oară ni-e dat nouă Românilor de pretutindenea, ca să avem o astfel de carte la îndemână, care ne face cunoscuți pe cei mai de seamă scriitori născuți dincoace de Carpați, azi în viață.

„Almanahul scriitorilor dela noi” e o oglindă fidelă a aproape tuturor talentelor scriitorilor dela noi, și e un mărgăritar prețios pentru fiecare casă românească! Căci cine nu dorește să cunoască și înfățișarea și viața celor mai de seamă fii ai neamului său, al căror scris îl citește zilnic în ziare și prin reviste?

„Almanahul scriitorilor dela noi” mai are apoi încă un capitol interesant și de mare preț: capitolul presel. Se arată în facsimil capurile tuturor foilor românești de dincoace de Carpați, se expune pe scurt istoricul fiecăreia, ce procese a avut până acum, cari i-au fost colaboratorii mai de seamă și cine scriu de prezent la ea.

„Almanahul” la sfârșit are și Calendar pe 1912, așa că ori cine cumpără „Almanahul scriitorilor dela noi”, nu mai are nevoie de alt calendar în casă!

Deoarece cartea aceasta s'a tipărit numai într'un număr restrins de exemplare, on. public e rugat să grăbească a o comanda, ca fiind o carte aievea prețioasă, interesantă și instructivă.

Un exemplar costă trimis franco cor. 1.80. Se poate comanda dela editor (Librăria Nat. S. Bornemisa) din Orăștie—Szászváros, și dela „Librăria Tribuna” din Arad.

Celor ce comandă mai mult de 5 exemplare li-se dă exemplarul cu 1.60 Cor. franco, iar la comanda de peste 10 exemplare 1.40 Cor. exemplarul.

Comandele peste 10 exemplare să se facă direct la librăria editoare.

A apărut:

„Amintiri” de Al. C. C. C.

ca cel dintâi volum din „Biblioteca scriitorilor dela noi”, în care se vor tipări rind pe rind toți scriitorii români din Ardeal, Tara Ungurească și Bănat, morți și în viață.

Volumul „Amintiri” are 264 pagini și cuprinde 23 nuvele, a căror subiect e luat din viața fraților noștri din Munții-Apuseni și din viața autorului. Bucă. sunt scrise într-o neaoșă limbă românească și cu multă putere și limpezime, și cu mult simțământ, fiecare bucată te captivează, procurânduți o rară mulțămire sufletească.

De mult n'a apărut la noi Români o carte așa de frumoasă și cu prezentare tehnică, mai ales ea e adevărat eveniment pentru literatura noastră din Ardeal.

Se poate comanda dela autor (Librăria Nat. S. Bornemisa) în Orăștie—Szászváros, și dela „Librăria Tribuna” — Arad. Prețul unui exemplar e 1.60 + 20 bani porto.

Calendare pe anul 1912

La Librăria „Tribunei” se află de vânzare Calendarul Lumea Ilustrată, a 1.50 + 20 fil. porto. Recomandat 45 fil.

„Posnașul” calendar umoristic ilustrat pe anul 1912, de E. Borcia a 60 fil., porto 10 fil.

„Calendarul Săteanului” a 30 fil., porto 10 fil.

„Amicul Poporului” a 70 fil., porto 10 fil.

„Calendarul iubilar al Poporului român” a 40 fileri, prto 10 fil.

„Calendarul diecezan” cu sematism 50 fil., fără sematism 30 fil., porto 10 fil.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

REISZ MIKSA

FABRICĂ DE MOBILE

în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

Caut 4 învățăcei

pentru prăvălia mea de modă, spețerie, sticlărie, hârtie și piele; — pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Petru Bârsan,
comerciant în Bozovics.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procente aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura generală comercială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13.

Cine voiește

rachie curată

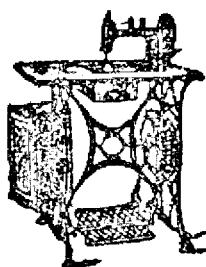
să se adreseze direct la firma cea mai mare românească

Greciun & Voda

din Lugoj.

care dispune de căzănării mari proprii în Bănat și Ardeal.

Prima calitate.

Mașini de cusut „Singer” calitate bună, pentru femei cu 30 fl. (karikahajós) tot pentru femei 42 fl., central bobin 47 fl., cu 5 cutii din oricare soi 55 fl., cu luntre scufundătoare (sülyesztő karikahajós) — centralbobin fără sunet, artistic lucrate, un adevărat decor pentru casă cu 65 fl., precum și biciclete cu 52 floreni, pe lângă garanție de 5 ani — livrează:

KRAUSZ HENRIK,

Budapest, IV., Veres Pálné-u. 40.

Resinzătorilor le dau rabat. — Catalog la cerere trimit gratis și franco.

Mașinile de cusut pentru familii

sunt cele mai perfecte.

Cumpărați numai direct dela fabrică ori în chioscurile noastre, ori prin agenții firmei.

Societatea pe acții de mașini de cusut

Singer & Co

Arad, József Főherceg-ut 9. sz.

(Vis-à-vis de biserica luterană).

La cerere se dă gratuit prospectele de lipsă.

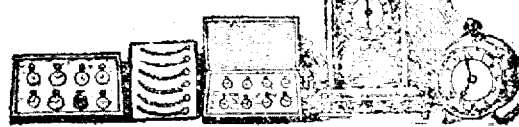
Schapira Arnold

giuvaergiu, ciasonicar și optician,
Brassó, Strada Porții 36.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar, de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, și anume: giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide!

Serviciu prompt!

Cel mai mare magazin de blănărie!

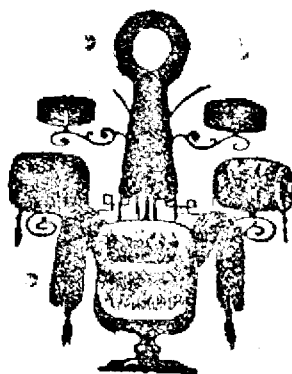
Ragályi János

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth Lajos-tér 2.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul asortiment de blănărie cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boăie, căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust.

Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Pește sărat,

din România și Rusia, sosit cu vagonul, ofer privaților și comercianților: Taranka, alb 100 klg. 70 coroane, alte soiuri mai ieftine precum: Dererica, mic și mare, Saran, Carjanca, MORUN tăiat, Somn tăiat, Somn mic și mare.

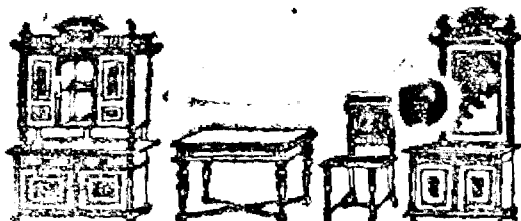
Expediție zilnică în cant. mare și mică.

PETROVITS și PANTITS
Versecz, (Fö-tér.)

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

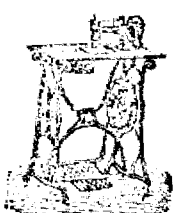

Primesc orice lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1910. 6 Noembrie	ACTIV	1911. 29 Octombrie 5 Noembrie
172 337 235	121 494 235 Rezerva metalică aur	159 372 377
441 567	50 843 000 „trate aur	61 958 000
130 748 570	Argint și diverse monete	263 227
31 932 592	Portofoliu român și străin	177 474 984
11 999 862	*) Impr. pe ef. publice	7 985 200
14 644 896	„In cont curent	9 423 919
3 044 621	Efectele capitalului social	
6 092 088	Efectele fondului de rezervă	
719 300	„amort. imob. și mașin. de imprim.	
766 229	Imobile	
119 826 800	Mobilier și mașini de imprimerie	
27 061 74	Cheltuieli de administrațiune	
45 827 942	Depozite libere	
555 353 442	Conturi de valori	
	Conturi curente.	
	PASIV	
12 000 000	Capital	12 000 000
28 682 744	Fond de rezervă	30 763 062
4 300 540	Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.	4 614 728
368 349 720	Bilete de bancă în circulațiune	473 864 890
2 341 543	Profit și Pierdere	2 446 952
1 800 667	Dobânzi și beneficii diverse	1 678 241
109 826 800	Depozit de retras	114 516 170
28 051 428	Conturi diverse, sold	33 678 190
555 353 442		673 502 240
	Scomptul 5%	671 675 7
	*) Dobânda 5 1/2%	

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hósszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

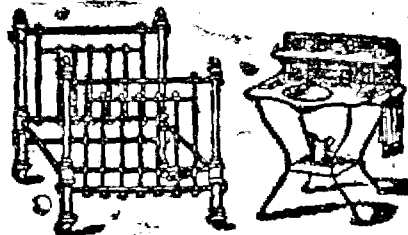
marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hósszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingerătoare în aceasta bransă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Telefon Nr. 847.

Garai Károly,

fabrică de mobile de fier,
ARAD,
József főherceg-ut 11. colțul str. Karolina.

Lucrează mobile de aramă dela cele mai simple până la cele mai moderne, — expediție internațională în toate părțile lumii. Reprezentat în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

KUN ENDRE,

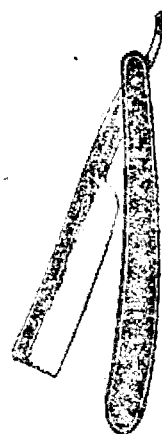
atelier cu mașini electrice pentru
ascuțire artistică și homoru.

SZATMÁR,

casa-Léray, vis-à-vis
de Tribunal.

Se recoman. pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și coșocari precum și ascuțirea bricelor pre lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a 6 brice barbierilor le socotesc taxa numai pentru 5.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de ferărie, șelărie și lustruire cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu olei brut, dela 4—100 HP.

Motoarele mele patentate au regulator central și mecanism de așezat cu mână. — În urma arderei regulate a oleiului, motoarele nu produc nici un miros nepăcut. — Nu trebuie curățit des!

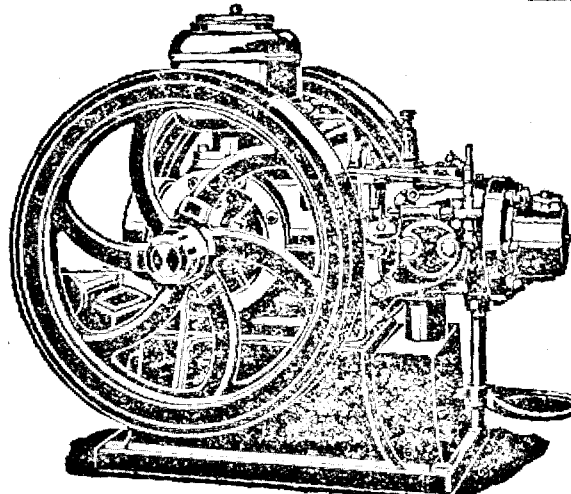
Spese de funcționare pe oră 11-2 filter.

Surányi Viktor,

inginer-mechanic diplomat.

Budapest, VI. Lázár-utca 18.
(Îndărătul Operei)

Condițiuni favorabile. Prețuri ieftine.
Intermediarii primesc recompensă.

Motoare cu benzin și gaz.

MOBILE

pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garzon, saloane, otele, cafenele, restaurante și palate; mobile de aramă și fier, covoare, perdele, candelabre, plane se trimit oriunde pe lângă plătire cu bani gata, ori în condiții favorabile de plată. Album bogat ilustrat 1 coroană.

La aranjare deplină trimitem voiajeur pe spesele noastre.

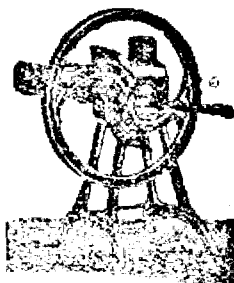
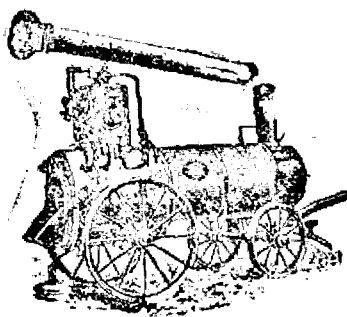
MODERN LAKBERENDEZÉSI VÁLLALAT

Budapest, IV., Gerlőczy-utca 7

(Lângă primăria centrală.)

Kálnai S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier,
Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely.

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gaze. — Mașini-motoare cu benzin, automobile pentru arat și imblătit. — Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, montarea deplină a morilor precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină! — Serviciu prompt! — Prețuri ieftine.

S'a deschis

Se poate comanda și prin telefon Nr. 857.

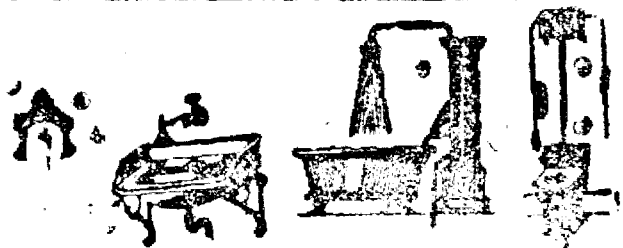
Fabrica de pâine

Dózsa

Se afă în toate prăvăliile mai de seamă!

Radnai-ut 11.

Apa-ducte.

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 16 sz.

— Primește pe lângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sondaj — Primește pe lângă condiții avantajoase linerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite. Se angajează pe anul întreg pentru linerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5%, pe lângă divizarea de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipăm spesele de intabulare, convertim datorile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prinț pe lângă onorar solicitatori de afaceri abili și demni în încredere.

Farmacia Nicolae Jaja în Brăila

— România. —

Crème Princesse Ileana

Albește, fragește, întinerește și conservă tenul; ea face să dispară repede coji, bubulețele, petele roșii și punctele negre de pe obraz. — Această cremă este un produs absolut științific, nu conține nici un fel de grăsime: întrebuițată este absorbită complet în piele.

Poudre Princesse Ileana

este un produs vegetal igienic și bine parfumat.

Savon Princesse

Eau de Cologne Princesse

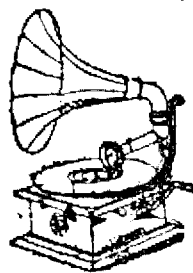
Brillantine Princesse

Specialitatea casei noastre!

Feritivă de contrafaceri!

Nici o fabrică de gramafone și cufoane nu poate să lifereze mai ieftin ca

Reich Aladár,

atelier de instrumente muzicale.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 27 T.

Catalog gratuit.

Pregătesc

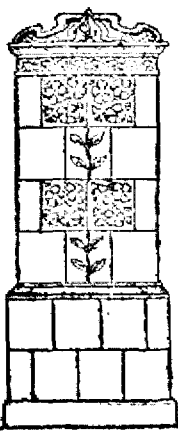
cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre,
cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

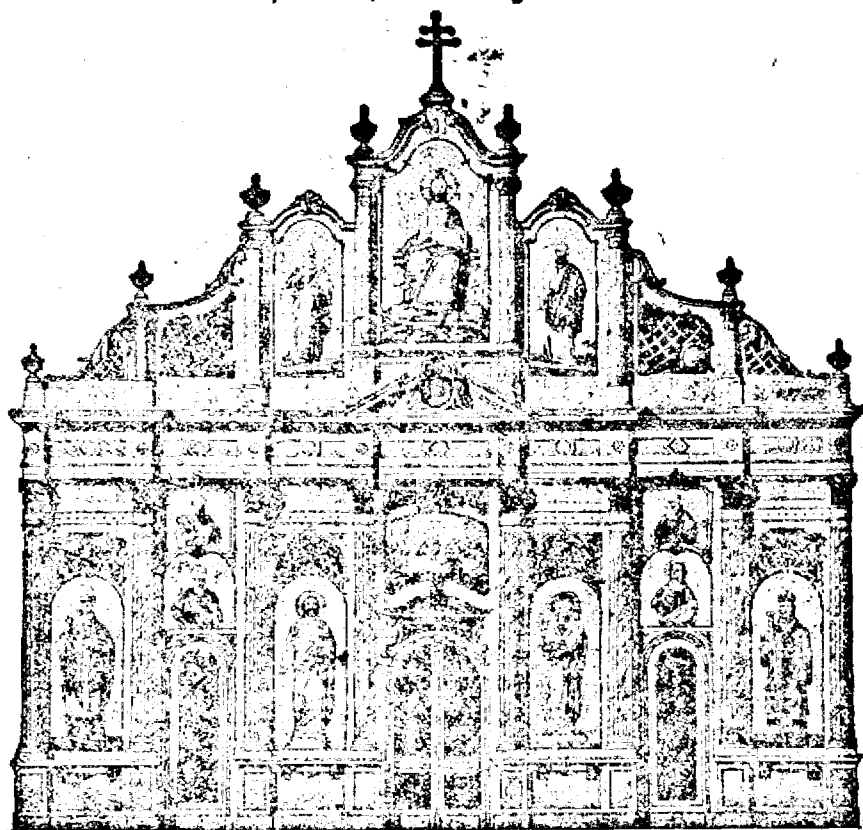
fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárvaros, Kém-u. 16.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

Institut pentru ridicarea altarelor în

Budapesta, Köbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe spesele sale proprii.

Prețuri moderate.

Condiții favorabile de plată.

Avis!

Domnilor fabricanți și particulari le aduc la cunoștință, că am edificat o

tornătorie artistică pentru metale

SIBIU, Strada Margaretha Nrul 18.

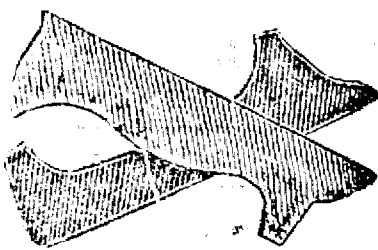
Prin practica mea bogată câștigată în țară și străinătate mă aflu în plăcuta poziție să pot satisface oricărei cerințe de brânse, în bronz, messing, ținc, cositor, aramă, după desen ori după modele vechi.

Andrei Paksa,
Sibiu — Nagyszeben.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și
Nagyszeben, Kleiner Ring 5. accesorii pentru in-
dustria de cojocărie.
curelărie și ciobotărie

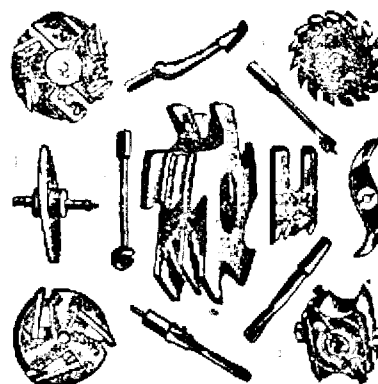
Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și suțuri de piele. Tălpi Vaché și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

**Prima fabrică ungurească de cuțite de
mașini și unelte de oțel. Fondată la 1859.**

Bartusek Károly

Budapest, VI. ker. Dávid-utca 10. sz.

Singurul specialist în Un-
garia pentru fabricarea de
unelte mecanice pentru lu-
crarea lemnului.

**Unelte mele taie ca
OTRAVA**

și se potrivesc la ori-ce mașină pentru lucrarea lemnului, pentru-că sunt fabricate din oțel de cea mai bună calitate. Astfel sunt: *cuțitele pentru rindele de mașini, scobitoare; capete de cuțit, fereastrăie de mână (horony) și lungime; sfredele pentru sfredelirea de găuri adânci; cuțite de sfîșiere, unelte pentru sfredelire, crepare și fabricarea de cepuri, cu un cuvânt totfelul de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.* — Preface și osiile țiitoarelor de cuțite în patru colțuri, oprite de serviciul superior de industrie, în osie cilindrică și fabrică, după comandă, **nouă osi cilindrice** pentru ținerea cuțitelor. *Cuțite pentru compactorii.*

Ori-ce deslușiri se dau în cel mai scurt timp.